



POSREDOVANJE
POSREDOVANJE
POSREDOVANJE

RUDAR



ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 2, MAREC 1997, LETO XXXI

Razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 1997/98

PREMOGOVNIK VELENJE

NAZIV POKLICA	STOPNJA ZAHTEVNOSTI	ŠTEVILO ŠTIPENDIJ
dipl. inž. rudarstva	VII.	2
rudarski tehnik	V.	14
rudar	IV.	54
dipl. inž. strojništva	VII.	1
strojni tehnik - jamski	V.	9
strojni mehanik - rudarski mehanik	IV.	20
dipl. inž. elektrotehnike	VII.	1
elektrotehnik energetik - jamski	V.	5
elektrikar energetik - rudarski elektrikar	IV.	8
dipl. ekonomist	VII.	1
dipl. sociolog	VII.	1
usnjarsko galanterijski tehnik	V.	1
usnjarski galanterist	IV.	1

P L P d. o. o. VELENJE, PROIZVODNJA LESNIH POLPROIZVODOV

NAZIV POKLICA	STOPNJA ZAHTEVNOSTI	ŠTEVILO ŠTIPENDIJ
mizar	IV.	1

PRIJAVLJANJE

Kandidati za razpisane štipendije pošljite ali prinesite prijave najkasneje do **15. maja 1997** na naslov: **PREMOGOVNIK VELENJE, PARTIZANSKA 78, 3320 VELENJE, Služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje**. K skrbno izpolnjeni prijavi na obrazcu **DZS 8,40** (Vloga za uveljavitev socialnovarstvenih pravic) morate predložiti:

- kratek življenjepis z opisom izvenšolskih dejavnosti, socialnega stanja družine in poklica staršev,
- potrdilo o uspehu v 1. tromesečju,
- potrdilo fakultete o opravljenih izpitih (navedite število predpisanih in že opravljenih izpitov) in frekventacijsko potrdilo za tekoče leto,
- potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izda ga občinski sekretariat za občo upravo in notranje zadeve),
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu (navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, iz obrti, iz dela v podaljšanem delovnem času in iz drugih virov; če so starši upokojeni, priložite odrezek od pokojnine za december 1996).

Kandidate opozarjamo, da pomanjkljivo izpolnjenih prijav ali prijav brez zahtevane dokumentacije ne bomo obravnavali.

IZBIRA KANDIDATOV

Pri podeljevanju štipendij bomo upoštevali učni uspeh in nagnjenja kandidatov za izbrani poklic ter socialnoekonomski položaj družine.

Štipendije, ki jih razpisujemo za poklice, ki so vezani na podzemno pridobivanje surovin in terjajo stalno ali občasno delo v jami, bomo podelili le mladini moškega spola. Ženevska konvencija nas namreč obvezuje, da zaradi narave jamskega dela žensk ne zaposluje v jami.

O rezultatih izbire bomo kandidate obvestili do **30. junija 1997**.

VIŠINA ŠTIPENDIJE

Višina kadrovskih štipendij ter pravice in obveznosti štipendistov so opredeljene v pravilniku o izobraževanju.

Štipendisti rudarskega programa, poklic rudar IV. stopnje zahtevnosti, bodo, če bodo bivali doma, poleg osnovne štipendije, plačanih učbenikov in potnih stroškov, če se vozijo, prejeli poseben dodatek v višini še ene štipendije. Če pa bodo bivali v Dijaškem domu, bodo poleg plačane oskrbnine in plačanih učbenikov prejeli še štipendijo glede na učni uspeh.

SREČNO!

Lepi dosežki ob uvajanju nove tehnologije

Letošnje leto smo v proizvodnem procesu pričeli z zelo majhnimi koraki, kajti majhna odkopna fronta v začetku leta ni omogočala velikega pridobivanja premoga. Takšna obdobja skušamo hitro pozabiti, saj je pri tako majhnem pridobivanju težko opravičevati tako velik potencial v opremljenosti, tehnologiji in ljudeh. Proti koncu februarja pa smo vendarle uspeli, skladno z letnim planom, ponovno pripraviti dovolj kvalitetno odkopno fronto za doseganje dobrih rezultatov.

Že z mesečnim planom za marec smo zapisali, da bomo skušali odkopavati povprečno 20.000 ton premoga na dan. Dodatno spodbudo smo pridobili, ko smo precej slovesno pognali v obratovanje "ministrski odkop". Tudi drugi odkopi so počasi prispevali dodatno motivacijo za boljše dosežke. Nekako samo po sebi se je začelo porajati vprašanje, kaj zmore ta oprema, kaj zmore dodatna motivacija, skratka, kako visoko kotiramo.

Tako je 13. marec, za nekatere zanimiv datum, postal dan, ko se je zgodilo veliko lepih stvari. Zelo sproščeno, ob zanimivih komentarjih smo preživeli naslednji dan, petek, 14. marca. Ta dan je bil tako poseben, da je celo izplačilo osebnega dohodka neopazno spolzelo mimo.

Kaj smo dosegli?

Rezultati na odkopu B, k + 10 so znani: odkopni učinek blizu 200 ton/dan, produktivnost več kot 100 t/m/d in produktivnost odkopne fronte tudi več kot 100 t/m/dan.

Upravičeno lahko trdimo, da smo dosegli dober rezultat. Celotni odkop L-1 smo uspeli prestaviti za velikih 9 in pol metra, kar je prav tako nič manj kot svetovni rezultat.

Zakaj smo se odločili za psiho-fizični preskus, za test, za rekordni izkop?

Pošten premislek bi lahko dal veliko nasprotovanj rekordnim prizadevanjem. Lahko bi rekli, da je to stara stvar, preživeta, odšla je iz naše družbe, ko so socialistične odnose in delovne zmage nadomestili novi odnosi. Lahko bi rekli, da na splošno ni preveč modro hlatasti po novih dosežkih, po novih uspehih, saj je bolj udobno in gospodarno mirno počivati, zaščititi utečeno, staro, kot pa iskati nov način, izboljševati kakovost.

To drži, pa vendar temu oporeka marsikaj - npr. spoznanje strokovnjakov, da ni nič bolj nevarno kot večno zadovoljstvo z včerajšnjim uspehom, kot počitek, kot vztrajanje v navideznem miru.

Psihologi celo dokazujejo, da so napredek, razvoj in izpopolnjevanje pogoji za človekov notranji mir in dobro počutje.

Dejstvo je torej, da se razvijaš naprej ali pa postopoma otopevaš in postajaš vse bolj pozabljeni del preteklosti.

Če se spominjate novembrskega uvodnika, veste, da smo v razmišljanjih direktorja podjetja brali o tem, da imamo pred seboj dobro bodočnost, saj nam je uspelo razviti dobro podjetje, v katerem ljudje radi delajo in se počutijo varne. Zagotovili smo si porabnika našega premoga, zagotovili čistilne naprave, razmislili o humanem zniževanju števila zaposlenih, razmislili o možnostih cenovne konkurenčnosti in razmislili o vsem, kar lahko prispevamo za celotno Šaleško dolino. Če bomo torej hoteli vse to uresničevati, moramo biti pripravljeni na vse. Vedeti moramo, koliko časa potrebujejo ljudje za kakršenkoli preobrat, kako se lahko prilagodi naša tehnika, oprema. Torej rekorde dosegamo, da si vedno znova potrdimo, da bomo zmogli uresničiti jasne in kvalitetne strateške cilje našega podjetja; rekorde dosegamo, da vedno znova potrdimo sami sebi, da na noben način ne bomo zapravili lepe možnosti nadaljnjega razvoja, ki nam je vsem, združenim v tem podjetju, dana.

K odločitvi tehničnega osebja premogovnika, da bomo preskusili pripravljenost ljudi in sposobnost opreme in da bomo poskušali doseči rekordne rezultate, je veliko pripomoglo tudi resnično spoštovanje preteklosti. Menili smo namreč, da kljub novim odnosom, kljub novi družbi, kljub modernim pogledom na "delovne zmage", nikakor ni smiselno zavreči vsega, kar so delali nekoč, saj je vendar očitno, da smo dediči uspešne preteklosti.

mag. Marjan Hudej,

pomočnik tehničnega direktorja za proizvodnjo



Obisk Ministra za gospodarske dejavnosti Metoda Dragonja

Dobro opravljjen "šiht"

V sredo, 5. marca, so imeli rudarji na deloviščih v jami Pesje eno uro novega sodelavca. Že ob šesti uri zjutraj, s prvo delovno izmeno, se je mednje spustil Minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja. Vodstvo podjetja, ki ga je spremljalo, mu je zaupalo, da na ta dan požene stroje na novem visokoproduktivnem odkopu B na koti +10. Minister je pritisnil na gumb in stroji so se zavrteli. Odkopavanje se je lahko začelo.

Nič manj pa ni bil minister delaven tudi kasneje. Nekaj minut po 8. uri je na novinarski konferenci prisluhnil direktorju podjetja dr. Francu Žerdinu, ki je njemu, njegovim sodelavcem, gostom in številnim novinarjem iz največjih slovenskih medijskih hiš, predstavil poslovanje podjetja v letu 1996, naše načrte za letos in do leta 2006 ter potek lastninjenja podjetja.

Predvsem pa je direktor želel ministru realno prikazati življenje in delo v podjetju: na eni strani uspehe, dobre rezultate ter na drugi strani težave, s katerimi se srečujemo. Poudaril je štiri strateške cilje, ki bodo v prihodnje zaznamovali proizvodnjo in poslovanje premogovnika:

- zagotavljati proizvodnjo lignita, ki bo omogočala tehnično in ekonomsko optimalno poslovanje v premogovniku ter v Termoelektrarni Šoštanj,
- zaposlenim v premogovniku omogočiti kar največjo stopnjo varnosti in humanosti pri opravljanju delovnega procesa,
- sproti in učinkovito reševati ekološke probleme, ki nastajajo pri energetski dejavnosti v Šaleški dolini ter
- zagotavljati nova delovna mesta oziroma nove proizvodne programe

zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v energetskih dejavnostih.

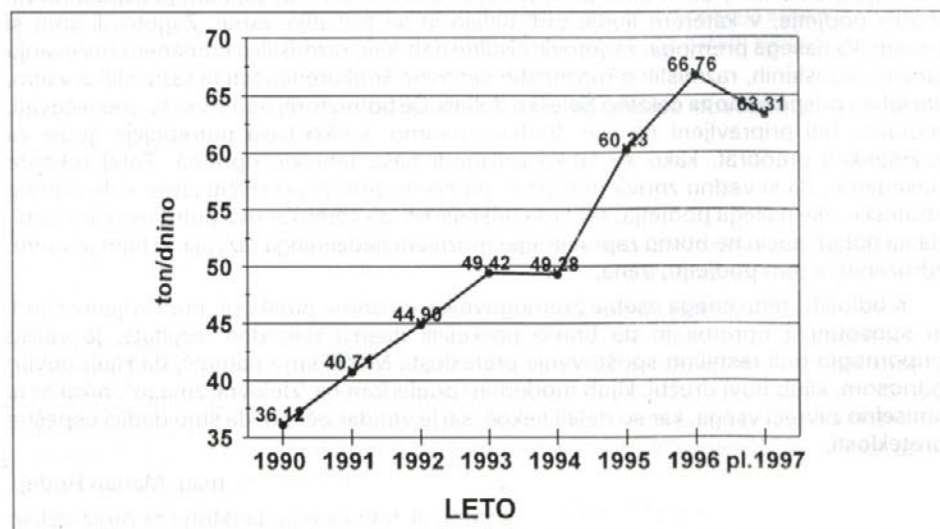
Dr. Žerdin je poudaril, da smo lani ob ostrih pogojih poslovanja (fakturirana cena premoga je bila 5,35 DEM/GJ pri vrednosti DEM 90,10 SIT, ustvarili smo 2,282 milijarde SIT izgube, kar je bilo manj, kot smo napovedovali) sprejeli nekaj ukrepov. Z njihovim uresničevanjem smo v primerjavi z letom 1995 zmanjšali stroške materiala in storitev za 170 milijonov SIT, z zmanjšanjem števila zaposlenih zmanjšali stroške dela za 79 milijonov SIT, z manjšim številom nezgod prihranili 17 milijonov SIT, zabeležili manj nadur in prihranili 18 milijonov SIT, 551 milijonov SIT so dodale spremenjene amortizacijske stopnje, 507 milijonov SIT pa smo zaslužili z zunanjo realizacijo.

Direktor Žerdin je predstavil vizijo vodstva podjetja za poslovanje v letošnjem letu: pri ceni premoga za proizvodnjo električne energije 6,11 DEM/GJ, ceni premoga za proizvodnjo toplotne energije 5,04 DEM/GJ ter ceni komercialnega premoga 5,29 DEM/GJ lahko premogovnik v letu 1997 posluje brez izgube in realizira svoje strateške cilje. Vodstvo podjetja pričakuje od vlade Republike Slovenije zaščito domačih premogovnikov s ceno



Metod Dragonja

ODKOPNI UČINEK 1990 - 1996 (plan 1997)



Vlada Republike Slovenije je na prvi pomladni dan imenovala nove državne sekretarje. V Ministrstvu za gospodarske dejavnosti je bil za sekretarja za energetiko imenovan Alojz Kovše, doslej direktor Gorenja Trgovine.

Odkopni dogovor in interes

domačega premoga, ki bo za 15% višja od cene uvoženih premogov, omogočanje optimalne proizvodnje v Premogovniku Velenje in TEŠ, kakovosten dogovor o pokrivanju izgube iz preteklih let in o vračanju kreditov, čim prej sklenitev energetskih pogodb za letos in čim prej sklenitev dolgoročnih pogodb v elektroenergetskem sistemu.

Ob uresničitvi teh pričakovanj ponuja in zagotavlja velenjski premogovnik proizvodnjo lignita 4 milijone ton na leto do leta 2020, kar bo omogočalo proizvodnjo 3.200 Gwh električne energije v TEŠ, uresničevanje strateških ciljev podjetja (sprotna sanacija ekoloških problemov in rudarskih škod, izvajanje raziskovalnih del in investicij, zapiranje jame Škale in drugih, že odkopanih predelov v premogovniku, odpiranje novih odkopnih polj ter zagotavljanje novih delovnih mest).

Metod Dragonja se je najprej zahvalil za povabilo v podjetje in za čast, da je smel pognati odkop v jami Pesje. Ob tem je poudaril visok tehnološki nivo odkopavanja premoga in visoko produktivnost, ki sta rezultat strokovnega dela in izkušenj zaposlenih v podjetju, ki je pravilno voden in upravljano.

V odgovoru na direktorjeve besede pa je dejal, da bodo v ministrstvu o predlogih in pričakovanjih dr. Žerdina še razpravljali. Poudaril je, da je pomembno v okviru letošnjih programov dela in politike v energetskem sektorju zagotoviti pogoje za polno izkoriščenost in visoko obratovalno sposobnost šaleškega energetskega bazena v okviru energetske bilance, kar bo

omogočilo primeren nivo finančne realizacije in torej osnovne pogoje za poslovanje premogovnika in termoelektrarne.

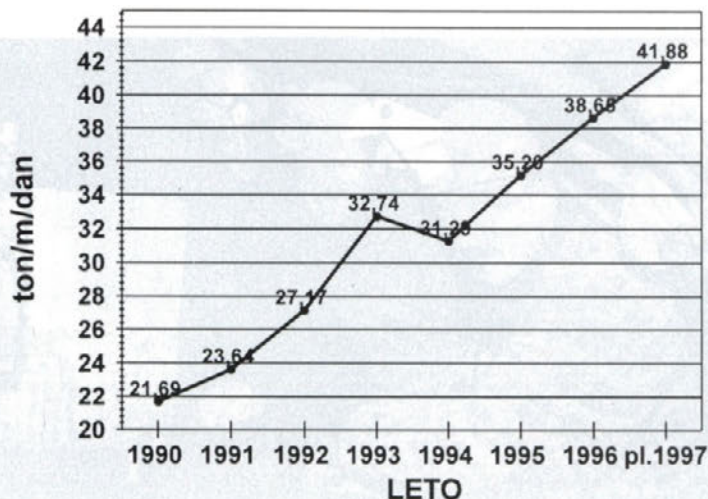
"Trenutni nivo cen ne omogoča izpolnitev vseh pričakovanj vodstva premogovnika, poleg tega pa je treba upoštevati vpliv učinkov dviga cen na celotni sistem. Bo pa domačim premogovnikom priznan 10-odstotni bonus glede na ceno uvoženega premoga. Tako bi priznali vašemu premogovniku ceno 5,95 DEM/GJ, razkorak do pričakovane cene 6,11 DEM/GJ, ki jo je povedal direktor, pa bomo delno zapolnili s korekcijami cen električne energije skozi celo leto," je dejal minister Dragonja.

Diana Janežič

Ob tokratnem obisku je direktor podjetja ministru Dragonji podaril nadzorniško palico za uspešno delo v novi vladi.



PRODUKTIVNOST ODKOPNE FRONTE 1990 - 1996 (plan 1997)



Konkretni dogovori

V sredo popoldne se je vodstvo podjetja sestalo z ministrom Dragonjo še na "štiri oči". Komentar tega pogovora in celotnega obiska ministra je povedal direktor podjetja dr. Franc Žerdin!

Zagon "ministrskega" odkopa

Novinarji, ki so v sredo zjutraj prisostovali zagonu turbo odkopa v jami Pesje, so tega tudi hitro krstili: ker je na gumb pritisnil minister Dragonja, so ga poimenovali kar "ministrski" odkop. Kaj na to pravijo rudarji, nismo povprašali, vprašali pa smo direktorja podjetja dr. Žerdina, zakaj je ministru pripadla ta čast!

"S predlogom, da bi nov visokoproduktivni odkop poglaval minister, smo hoteli dati začetku obratovanja tega odkopa večjo težo, predvsem zato, ker je na tem odkopu udeleženi veliko novih idej glede čelnega odvoza, odvoza premoga po smernih progah, drobljenja premoga in rezanja premoga s kombajnom.

Vse to pomeni veliko za perspektivo premogovnika. Pričakujemo, da bomo na tem odkopu dosegali visoko proizvodnjo, maksimalno olajšali delo rudarjem in uresničevali enega naših ciljev: večjo humanost in varnost pri delu. Ker so se na tem odkopu vsi ti faktorji strnili in ker je investicijska vrednost vse opreme zelo velika, smo se odločili, da pričetek odkopavanja s tem odkopom označimo z ministrovo prisotnostjo."

"V pogovorih z ministrom Dragonjo sem izpostavil štiri točke!

Prva je **dolgoročna usklajenost** naše proizvodnje s proizvodnjo električne energije v TE Šoštanj, ki mora biti čim bližje ekonomskemu in tehničnemu optimumu.

Druga je zadevala **plače**, predvsem rušenje razmerja med plačami v premogovniku in v gospodarstvu Slovenije. Dosegli smo dogovor, da se sindikat premogovnika in SPESS začneta pogovarjati s pogajalsko skupino vlade in poskušata razmere glede plač v elektrogospodarstvu in premogovništvu podrobno analizirati.

Tretja točka je bila **cena premoga**. Naš predlog je bil, da bi cena premoga, proizvedenega v premogovniku, morala biti 6,11 DEM/GJ, to je 10% več, kot je cena uvoženega premoga v Ljubljano. S to ceno bi zmogli poslovati pozitivno in pokriti del dolgov, ne bi se dodatno zadolževali. Zmogli bi dolgoročno organizirati življenje podjetja v skladu s strateškim načrtom podjetja. Pri ceni nismo dosegli želenega cilja, je pa izhodišče, ki ga je ponudil minister, to je 5,95 DEM/GJ, bistveno boljše, kot je bila dosežena fakturirana cena v letu 1996. Lani smo imeli fakturirano ceno za energetske premog 5,31 DEM/GJ.

Minister je dejal, da v sistemu ni dovolj denarja, da bi lahko priznal našo predlagano ceno. Pristal pa je na predlog, da za potrebe TEŠ letos proizvedemo več premoga, kot smo načrtovali. Torej ne 3,760 milijona ton premoga, temveč skoraj blizu 4 milijone ton. Z vidika prihodka je to seveda zelo dobro, ne vem pa še, kako bo

ta predlog mogoče realizirati tehnično in ekonomsko, pa tudi ne, kako bo to vplivalo na gibanje deponije, porabo v TEŠ ter kakšne posledice bo to imelo na načrtovanje proizvodnje v letu 1998.

Četrta točka so bili **materialni stroški**. V premogovniku smo zadnja leta stroške zelo močno zmanjševali, zato letos pri tem večjih prihrankov ne moremo več narediti. Stroške materiala smo lani znižali za 5,5%.

Minister je bil zelo zadovoljen glede vpisa zadolžnic pri nas in zagotovil, da bo vztrajal pri stališču, da neizplačanih plač iz let 1991 in 1992 ne bo mogoče poravnati v gotovini.

Popoldne smo imeli pogovore še v TE Šoštanj, kjer smo se pogovarjali še o investiciji za razžveplevalno napravo na bloku V. Glede nje je še vedno nekaj odprtih dilem, a smo se v razgovorih poenotili, da je treba v dveh mesecih podpisati pismo o nameri za izgradnjo te čistilne naprave in aktivnosti pospešiti.

V celoti ocenjujem, da je bil obisk ministra za naše podjetje zelo koristen. Dobro je, da je Metod Dragonja ostal minister za gospodarske dejavnosti tudi v novi vladi, ker se je z njim mogoče kakovostno pogovarjati. Dolga leta je namreč sam bil gospodarstvenik in gospodarske probleme v podjetjih razume. Naše delo v letu 1997 bomo tudi na osnovi tega obiska lahko zastavili in izpeljali bolj kakovostno, kot smo ga lani."



Ne sežeš v roko ministru vsak dan!

Odkop B na etaži k. +10

Odkop B je prvi izmed treh odkopov, ki sestavljajo etažo na k. +10 v jami Pesje in se nahajajo 355 m pod površino. Aktivnosti za odkopavanje etaže so se pričele v septembru 1995, ko je bila izdana projektna naloga.

Začetek izdelave etažnih prog ter vseh ostalih pripadajočih objektov je bil v februarju 1996. Skupno je bilo treba izdelati okrog 2.000 m prog, za kar smo potrebovali 10 mesecev. Montaža odkopne opreme je potekala v januarju in februarju in bila zaključena 26. februarja 1997, ko je pričel odkop poskusno obratovati.

Osnovni tehnični podatki odkopa B k. +10:

■ dolžina etažnih prog:	1924 m
■ dolžina etaže:	605 m
■ dolžina odkopa:	106 m
■ odkopna višina:	16 m
■ odkopna površina:	67 000 m ²
■ obratovalnih dni:	172 dni
■ načrtovan napredek odkopa:	3.5 m/dan
■ načrtovan izkop:	1.121.000 ton
■ načrtovan dnevni izkop:	6.000 - 10.000 ton/dan
■ produktivnost odkopa:	60 ton/m dan
Oprema:	
■ odkopno podporje (skupno 72 sekcij)	Dy 3150 KN ESO LL 3200 kN, vrednost: 7.5 mil. DEM Eickhoff EDW - 150 2L, vrednost: 1.5 mil. DEM JOY, vrednost: 3.0 mil. DEM ESO (dolžina 750 m, širina 1200 mm), vrednost: 1.0 mil. DEM vrednost: 1.0 mil. DEM vrednost: 1.0 mil. DEM
■ kombajn:	
■ odkopni in smerni transporter:	
■ gumijasti transporter:	
■ energetski vlak:	
■ ostala odkopna oprema:	
Inštalirana moč:	
■ odkopni transporter:	630 kW
■ kombajn:	328 kW
■ smerni transporter:	360 kW
■ gumijasti transporter:	400 kW

Skupna inštalirana moč vseh pogonskih motorjev za odkopni stroj in transporterje je več kot 1.7 MW. Skupna vrednost vseh izdelanih jamskih objektov za potrebe odkopa B, k. +10 je okrog 8 milijonov DEM, skupno z odkopno opremo pa okrog 23 milijonov DEM.

Štirje rekordi

Letošnji 13. marec smo v velenjskem premogovniku zapisali kot zgodovinski dan: na petih odkopih je bil v vseh treh izmenah dosežen nov največji dnevni odkop premoga v zgodovini premogovnika - 32.000 ton.

Poleg tega pa je bil dosežen še en vrhunski rezultat: na novem visokoproduktivnem odkopu B v jami Pesje, ki ga je ob svojem obisku slovesno poglaval v obratovanje Minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja in so ga zato rudarji krstili za "ministrski odkop", je bilo v enem dnevu odkopanih 11.000 ton premoga.

Tudi odkopi s starejšim podporjem, kjer nismo več računali na kakšne rekorde, niso od muh, saj je bil tudi na enem od njih dosežen odličen rezultat. Gre za odkop kota -80 A v jami Preloge, kjer je podporje zadnjič v uporabi in tam smo dosegli rekorden odkop 7.200 ton.

S četrtim rekordom tega dne, ki smo ga dosegli na odkopu L 1, prav tako v jami Preloge, pa smo se prepričali, da je dnevni napredek 9,5 metra skorajšnja realnost.

Verjetno je težko povedati, koliko je kdo pripomogel k tem rekordnim dosežkom, velja pa dejstvo, da ti rezultati potrjujejo visoko obratovalno zanesljivost našega premogovnika, maksimalno motiviranost zaposlenih za čim boljše rezultate in samo želimo si lahko, da bo tako tudi v prihodnje.



Še malo in stroji se bodo zavrteli.

Reorganizacija elektro-strojne dejavnosti

Večja preglednost

1. februarja je vodstvo podjetja s službenim nalogom zastavilo reorganizacijo elektro-strojne dejavnosti premogovnika. Zanj se je odločilo zato, ker je bila ta dejavnost v okviru prejšnjega obrata Jamska mehanizacija zahtevna in težko obvladljiva, tako glede organiziranosti, vodenja in nadzorovanja stroškov.

Po besedah tehničnega direktorja podjetja mag. Marjana Kolenca je omenjena dejavnost prerasla prvotno zamisel organiziranosti najprej v tozdu in nato v obratu Jamska mehanizacija, ki naj bi skrbela za remont elektro-strojne opreme za potrebe jame. Poleg tega je bil pri reorganizaciji Jamskega transporta pred leti del dispečerske službe prenesen v remont, prav tako kasneje popravilo lokov.

Osnovna ideja reorganizacije je ukinitve obrata Jamska mehanizacija in ločitev elektro in strojne dejavnosti na samostojni enoti. V **strojno dejavnost** so tako sedaj združene službe: strojna projektiva, strojna priprava dela, kamor sedaj spadajo še del dejavnosti strojnega remonta, dispečerska služba in služba standardizacije, remont strojne opreme in strojna služba jama. Strojno dejavnost vodi Stanko Zagoršek, dipl. inž. strojništva, strojno projektivo Pavle Skornšek, dipl. inž. strojništva, strojno pripravo dela Miran Lužar, inž. strojništva, tehnični vodja strojne službe jama in strojnega remonta pa je Damijan Kanduti, dipl. inž. strojništva.

V **elektro dejavnost** spadajo elektro projektiva, elektro priprava dela, remont elektro opreme in elektro služba jama. Elektro dejavnost vodi Branko Fošner, dipl. inž. elektrotehnike, vodja elektro projektive je Jože Krk, inž. elektrotehnike, vodja priprave dela Stanislav Dacar, inž. elektrotehnike, tehnični vodja elektro službe jama je Jože Verdev, inž. elektrotehnike, in tehnični vodja elektro remonta Ivo Kac, inženir elektrotehnik.

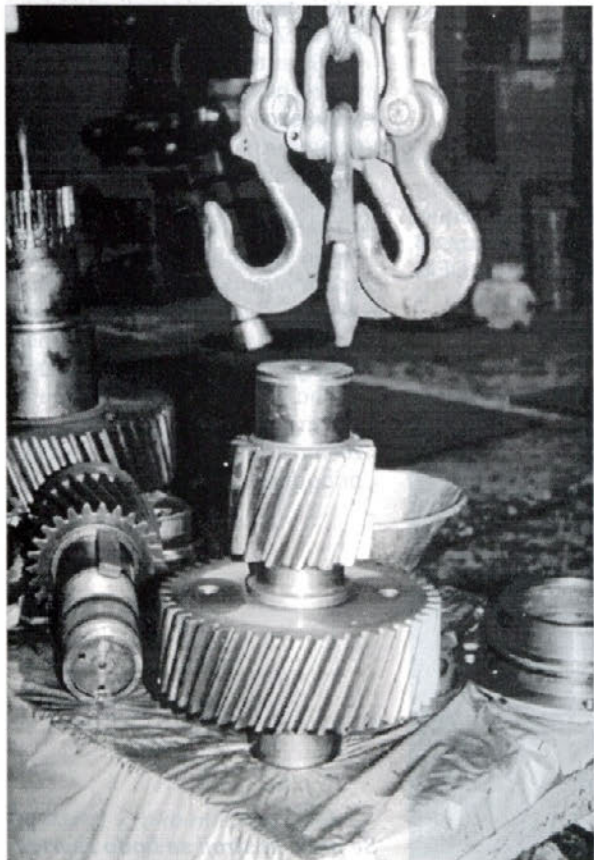
V skladu z rudarsko zakonodajo vodje obeh dejavnosti nimata tudi vloge te-

hničnih vodij, temveč imajo to nalogo in odgovornost tehnični vodje strojne službe jame in remonta ter elektro službe jama in elektro remonta.

Obe dejavnosti sta samostojni stroškovni mesti, njuno delo pa še vedno koordinira pomočnik tehničnega direktorja za elektro-strojno področje, to je Zdenko Lah. Število zaposlenih, ki jih je prej štel obrat Jamska mehanizacija, se je približno razdelilo med obe dejavnosti, pridružili pa so se jim še delavci, ki so prej spadali v elektro in strojno službo v okviru Skupnih služb in že omenjene standardizacije, ki je prej spadala v službo informatike.

Navzven ostaja organizacijska shema takšna, kot je bila: strojni in elektro remont ostajata v okviru obrata HTZ zaradi statusa invalidske dejavnosti. Zaradi boljše komunikacije in preglednosti bo v prihodnje prišlo še do reorganizacije v skladu z zakonom o soupravljanju delavcev, torej do imenovanja dveh svetov obratov, ter imenovanja dveh samostojnih volilnih teles sindikata.

Diana Janežič



Kako najti skupni jezik?

Nacionalni energetski
program

Slovenski odbor Svetovnega energetskega sveta in Združenje za energetiko pri Gospodarski zbornici Slovenije sta 31. januarja v Cankarjevem domu predstavila recenzije delovnega gradiva za nacionalni energetski program (NEP). Sejo je vodil predsednik združenja dr. Franc Žerdin, prisostvovali pa so ji predstavniki energetskega sveta, združenja za energetiko in nekaterih ministrstev. Na seji sta iz našega podjetja poleg dr. Žerdina bila tudi dr. Milan Medved in mag. Marjan Hudej.

Nacionalni energetski program naj bi postal temeljni dokument za razvoj energetike v Sloveniji v prihodnjih desetih letih. Gradivo je bilo pripravljeno lani novembra, vendar so bila mnenja o njem preveč različna, zato so se člani upravnega odbora združenja za energetiko odločili za recenzijo gradiva. Zaupali so jo članom slovenskega odbora svetovnega energetskega sveta, ki so gradivo pregledali s svojih zornih kotov, ga dopolnili in opozorili na napake in pomanjkljivosti.

Recenzije je povzel Natan Bernot iz slovenskega odbora svetovnega energetskega sveta. "Treba je povedati," je dejal Bernot, "kako bomo v prihodnjih letih ravnali z energijo, koliko je bomo imeli na voljo ter koliko bruto družbenega proizvoda bomo naredili z razpoložljivo energijo, ne le, kako se bo razvijalo energetske gospodarstvo. NEP je samo delno aktualizirana Resolucija o strategiji rabe in oskrbe Slovenije z energijo, čas, ki ga pokriva - do leta 2006 - pa je neprimeren. V energetiki se v tako kratkem času zelo malo spremeni. Zato bi morali imeti dva dokumenta: finančno aktualizacijo Resolucije za nekaj naslednjih let ter Razgled za daljše časovno obdobje na osnovi sedanjih dogajanj v energetiki."

Recenzenti so delali v štirih skupinah: za izobraževanje, preglednost, cene in zunanje stroške. Ugotovili so, da v programu niso navedeni nekateri pomembni energetski objekti, ki bi jih bilo nujno treba zgraditi, so pa takšni, ki so že narejeni. Niso omenjene možnosti gradnje akumulacijskih hidroelektrarn in niso navedene osnove za oblikovanje cen energije za neodvisne proizvajalce elektrike.

Pri naložbah v energetiko do leta 2000 je omenjeno, naj bi vsako leto porabili povprečno 80 milijard tolarjev, od 2000 do 2006 pa po 68 milijard tolarjev na leto. Toda viri financiranja niso prikazani ustrezno in so za večino projektov naštet le deklarativno. Nedorečena je bodoča dvojna vloga države kot lastnika energetskih podjetij in regulatorja. Nerešena so vprašanja podeljevanja koncesij, zagotavljanja lokacij pri prostorskih planih, lastninjenja in neopredeljen je odnos do tujega kapitala.

Dr. Žerdin je na koncu predstavitve programa naložil izdelovalcem gradiva NEP, da upoštevajo pripombe recenzentov in razpravljalcev na predstavitvi, v dopolnitev gradiva za NEP pa naj se vključijo tudi zunanje inštitucije in Ministrstvo za gospodarske dejavnosti.

Diana Janežič

Manjša obremenitev okolja

Za nemoteno in kakovostno prezračevanje jam premogovnika skrbijo tri ventilatorske postaje: v Pesju, Šoštanju in Hrastovcu. Ventilatorska postaja v Šoštanju je največja, postaja v Pesju pa bo od junija letos najsodobnejša.

Na ventilatorski postaji v Pesju že od konca lanskega leta potekajo različna gradbena in elektro-strojna dela. Zgradba je bila povečana in vanjo bo v prihodnjih mesecih montiran nov, večji ventilator, ki bo od junija obratoval povsem avtomatsko, torej brez posadke, upravljal pa ga bo dežurni rudnika iz informacijskega centra. Projekt za zamenjavo in krmiljenje ventilatorja so pripravili strokovnjaki v našem podjetju, ventilator pa je naredila nemška firma TLT (prej Turmag). Stari ventilator bo služil kot rezervni.

Skozi ventilator v Pesju gre okoli 7.800 m³ zraka na minuto, kar je ogromno. Takšno ventilatorsko postajo je treba urediti tako, da je čim manj moteča za okolico, predvsem glede hrupa. Pri postaji v Pesju je to še posebej pomembno, saj stoji poleg stanovanjske hiše in v rekreacijskem območju. Zato so v februarju delavci Klasirnice opravili montažo dušilnih zvočnih kulis v difuzorju ventilatorja, ki bodo preprečevale emisijo zvoka v okolico iznad dovoljenih mer.

Kot je povedal vodja del Rajko Pirnat, je bilo nameščenih sedem kulis pod vrhom difuzorja. Narejene so iz pločevine in polnjene z dušilnim materialom ter volom. Ena tehta eno tono, velike pa so 4,20 x 3,5 metra in debele 0,30 m. Dvigniti jih je bilo treba skoraj 25 metrov visoko in to so opravili z avtodvigalom Coles. Kulise so izdelali v ESO Kiko.

Diana Janežič

Projekt obvladovanja procesov

Aktivnosti pri projektu obvladovanja procesov smo začeli kar na začetku leta. Namenjene so izobraževanju vodij posameznih služb, oddelkov in procesov, pa tudi vodstvu podjetja.

Na osnovi izdelane dokumentacije v letu 1996, ki temelji na poslovnih za posamezna področja, organizacijskih predpisih, navodilih in drugih operativnih dokumentih, smo pričeli z moduloma izobraževanja "Notranje presoje" in "Korektivni ukrepi".

Modul izobraževanja "Notranje presoje" je zajemal tri skupine udeležencev, ki so se teoretično usposabljali za izvajanje presoje, hkrati pa so praktično delali pri procesih in pripadajoči dokumentaciji v podjetju.

Hkrati s praktičnim izvajanjem notranje presoje teče tudi modul "Korektivni ukrepi", ki je posledica ugotovljenih neskladnosti med zahtevami za posamezni proces bodisi v opredeljeni dokumentaciji bodisi v neposrednem izvajanju.

Z modulom "Notranje presoje" se v podjetju srečujemo s področjem procesa presoje. Presoja (audit) je temeljno orodje pri obvladovanju procesov v sistemu kakovosti ter posameznimi procesi ali postopki v različnih enotah v podjetju. Presoja je iskanje skladnosti med dokumentiranimi postopki, ki temeljijo na opredeljenih zakonskih in drugih osnovah, in dejanskim izvajanjem postopkov v praksi ter ugotavljanjem učinkovitosti dokumentiranih postopkov.

Istočasno pa nam odpira pogled na aktivnosti v posameznih procesih in omogoča iskanje priložnosti za spremembe. Te omogočajo, da smo uspešnejši, bolj kakovostni in predvsem tudi notranje motivirani za spreminjanje lastnih procesov.

Ločimo več vrst presoje, in sicer:

1. po načinu izvedbe
 - presoja dokumentacije,
 - presoja za ugotavljanje stanja,
 - presoja sistema kakovosti,
 - presoja učinkovitosti,
 - presoja stalnega napredovanja;
2. po izvajalcih
 - zunanja presoja (pri dobaviteljih, podizvajalcih, strokovnih sodelavcih...),
 - neodvisna presoja (neodvisne stranke, kot so uporabniki, pooblašene institucije...),
 - samopresoja (lastna presoja v oddelku...),
 - certifikacijska presoja (nacionalna ali mednarodna institucija, ki ima pravico podeliti potrdilo o obvladovanju sistema kakovosti v skladu z ustreznimi standardi);
3. po predmetu presoje
 - presoja sistema kakovosti,
 - presoja razvojnega ali drugih procesov.

Notranjo presojo izvajajo zaposleni, ki so ustrezno usposobljeni in od vodstva imenovani presojevalci, katerih namen je stalno preverjanje procesov, postopkov, ugotavljanje neskladnosti in skupnega iskanja priložnosti za spremembe in izboljšave. Ni pa namen notranje presoje v iskanju krivcev za pomanjkljivosti in zgolj iskanju potrebnih dokumentov.

Slavko Plazar

Za kakovost je treba ljudi usposobiti in motivirati.



Motivacija delavcev za kakovost

Izobraževalna modula "Notranje presoje" in "Korektivni ukrepi" je vodil Rajko Novak, diplomirani inženir strojništva in priznani strokovnjak s področja kakovosti. Ima svetovalno podjetje za kakovost in sisteme kakovosti. Intenzivno sodeluje s slovenskim "Inštitutom za kakovost" na področju presoj in izobraževanja ter z Gospodarsko zbornico Slovenije kot predavatelj.

Rudar: "Kako ste zastavili izobraževanje in kaj ste želeli doseči?"

Novak: "Spodbudno je, da se v Premogovniku Velenje leto začneja z izobraževanjem o kakovosti, prav gotovo pa to kaže na pozornost, ki jo vodstvo premogovnika posveča temu področju. V Premogovniku že nekaj časa teče projekt vzpostavljanja sistema kakovosti in skupaj z vodstvom želimo preveriti, v kateri fazi smo. Sodelavci iz podjetja naj bi tudi skupaj ocenili doseženo in poiskali možnosti za izboljšave.

Zato smo se odločili, da v okviru ostalega usposabljanja za kakovost v tem projektu, usposobimo dve skupini presojevalcev, s katerimi bi praktično izvedli presojo v izbranih organizacijskih enotah.

Zato sta oba seminarja koncipirana tako, da je prvi dan namenjen spoznavanju notranjih presoj kot orodja v rokah vodstva za izboljševanje sistema in usposabljanja za izvajanje presoj, drugi dan pa tečejo konkretna presoja, analiza ugotovitev in analiza uspešnosti usposabljanja za izvajanje presoj. Na osnovi ugotovitev iz obeh seminarjev bomo pripravili poročilo za vodstvo, ki bo lahko opravilo celovit pregled sistema kakovosti."

Rudar: "Projekt uvajanja kakovosti v podjetju teče pri nas že nekaj časa. Kako daleč je sedaj ta proces?"

Novak: "Na prvi pogled se zdi, da bi aktivnosti lahko tekale hitreje, vendar je treba poznati kompleksnost, velikost, zahtevnost Premogovnika kot sistema. Vzpostaviti in oblikovati je treba potrebno kritično maso ljudi, ki bodo potem projekt izpeljali do konca. To traja nekaj časa. Upam, da se s tem seminarjem aktivnost pri pripravi usposobljenih, motiviranih ljudi zaključuje. Letos bi naj torej ta proces stekel intenzivneje."

Rudar: "Kako je potekal dan presoj v podjetju?"

Novak: "Praktično smo izvedli presojo v šestih organizacijskih enotah na večjih elementih sistema kakovosti. Zadovoljen

sem, ker so udeleženci svojo nalogo zelo resno vzeli in se primerno angažirali. Tudi rezultati so temu primerni; v analizi smo ugotovili okoli 25 neskladnosti z zahtevami izbranega standarda in s postopki, poslovnik posameznih enot in okoli 15 priporočil, kako izboljšati sedanje postopke ali odnose v enotah.

Prisoten sem bil pri nekaterih skupinah in videl, da je bil odnos udeležencev angažiran, da so se pripravili, pa tudi komunikacija z odgovornimi vodji je bila sproščena, prijazna, tako da so vrsto ugotovitev oblikovali skupaj.

Uspeli smo doseči nekatere od ciljev. Naš namen je seveda v prvi vrsti bil usposobiti prvo skupino presojevalcev, ob tem pa smo skušali doseči še druge cilje:

- ugotoviti, kako daleč je v premo govniku projekt kakovosti in kje so glavne neskladnosti,
- pokazati sodelavcem področja, ki so bolj urejena, da bi lahko izkušnje prenesli tudi drugam in
- povečati kritično maso ljudi, ki poznajo in razumejo pomen sistema kakovosti za podjetje in ga intenzivno izvajajo.

Pripravljenost za izboljševanje kakovosti v podjetju je, zahteva pa veliko dela in angažiranja. Vidi se, da je stanje pri projektu kakovosti v posameznih delih podjetja na zelo različnih nivojih. To je eno vsebinskih vprašanj, ki bi ga vodstvo moralo analizirati in se odločiti, kaj storiti, da bi se celotno podjetje bolj skladno približevalo zaključku projekta."

Diana Janežič



Rajko Novak

Glasilo Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja uredniški odbor: Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, Peter Pušnik, Jože Kožar, Boris Potrč, Dragica Marinšek.

Naslov uredništva: RLV, Partizanska 78, 3320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15, fax. 854-986 - naklada 4000 izvodov - tiska Tiskarna Bizjak Velenje

Odšli so v pokoj - malo drugače

Ciril, Peter, Franci

"Premačajte žalost ob slovesu in se veselite novega snidenja," bi jim lahko rekli v slovo. Kaj so čutili v sebi Ciril Kemperle, Peter Jaklič in Franc Cevzar, ko so se zadnjega februarja poslavljal od svojih dolgoletnih sodelavcev, vedo le oni. Žalosti ni bilo videti. Morda res samo "ni bilo videti". Ali so občutili žalost, morda olajšanje, celo veselje, ali pa čisto nekaj drugega, vedo le oni. Ali pa so svoje občutke morda spoznali šele pozneje, doma, ko ni bilo treba več zjutraj v službo in popoldne domov, ko ni bilo več številnih drugih službenih obveznosti.



Ciril, Peter in Franci



V zadnjih letih se v našem podjetju na leto povprečno upokoji okoli 100 delavcev. Za vsakim od njih ostane v ožjem krogu sodelavcev praznina, ostanejo spomini na skupno delo, prijetna in neprijetna doživetja, in ostanejo vezi, ki jih bolj ali manj skrbno in redno negujejo tudi kasneje. Več kot je let, ki jih je delavec preživel v podjetju, in več kot je odgovornosti in nalog, ki jih je opravljal, širši je njegov krog sodelavcev in večja praznina ostaja z njegovim odhodom v pokoj.

Ciril Kemperle je delal v velenjskem premogovniku 30 let, prav toliko Peter Jaklič in Franc Cevzar 27 let. V vseh teh letih so se spremenili oni sami, pa sodelavci, organizacija podjetja, delovne naloge, družba. Vsem tem spremembam so se prilagajali, jih tudi sami povzročali, spremljali, usmerjali. Marsikaj v podjetju bi bilo drugače, če bi prav oni storili drugače.

Vse to jim je s svojimi prijaznimi in odkritimi besedami v govoru povedal direktor podjetja dr. Franc Žerdin, pa njihovi nadrejeni - Marjan Hudej, Marjan Kolenc in Zdenko Lah - in predsednik društva inženirjev in tehnikov Evgen Dervarič. To niso bile patetične besede slovesa in zaradi njih niso tekale solze. Solze so marsikomu tekale kasneje, ko so Ciril, Peter in Franc povzeli besedo. Namreč solze smeja ob pripovedovanju anekdot in obujanju spominov minulih treh desetletij. Mnoga opisana doživetja, takrat, ko so se zgodila, sploh niso bile smešna, temveč hudo resna, mnoge odločitve pa odgovorne in življenjsko pomembne za podjetje ali posameznika.

"... veselite se novega snidenja!" smo zapisali v začetku. Gotovo človek ne more, ne želi in ne sme čez noč pretrgati vezi, ki so se tkale toliko let. Pretrgati jih ne more niti odhod v pokoj. Zato bodo sedaj že bivši sodelavci Cirila, Petra in Franca vedno znova veseli, kjerkoli bo njihovo snidenje.

Vse tri upokojene sodelavce bomo v prihodnjih mesecih obiskali doma in vam njihove zgodbe o prehojeni delovni poti z velenjskim premogovnikom ter njihov sedanji življenjski utrip predstavili v prihodnjih številkah Rudarja.

Diana Janežič

65-letnica delovanja

Industrijsko gasilsko društvo podjetja

Člani industrijskega gasilskega društva Premogovnika so se konec januarja zbrali na svojem letnem občnem zboru. Na njem so pregledali delo v lanskem letu in si zastavili naloge za letos.



Na znak sirene sosednjih društev so se gasilci iz našega premogovnika zbrali 20-krat in od tega enkrat pomagali gasiti požar na Kožlju. V zunanjih prostorih premogovnika sta lani zagorela le dva manjša ognja, ki so ju delavci pogasili sami.

Industrijsko gasilsko društvo našega podjetja ima 43 članov, od tega 33 operativnih, 3 veterane in 7 pripravnikov. Lani je 7 članov opravilo tečaj za strojnike, 7 članov tečaj za gasilce in 9 članov tečaj za nižjega gasilskega častnika. Tako ima sedaj društvo 2 višja častnika, 4 gasilske častnike, 11 nižjih gasilskih častnikov, 20 gasilcev in 7 pripravnikov. 11 gasilcev ima izpit za šoferje C kategorije, izpit strojnika ima 13 gasilcev in 10 jih je usposobljenih za delo z dihalnimi aparati. Opremljeni so s sodobnimi aparati, napravami za gašenje, svojo opremo pa sproti še dopolnjujejo.

Letos praznuje industrijsko gasilsko društvo našega podjetja 65. obletnico svojega delovanja. V tem prazničnem letu bodo junija organizirali 29. srečanje premogovniških in energetskih gasilskih društev, ki bo tudi tekmovalnega značaja, nameravajo pa organizirati še nekaj drugih gasilskih tekmovanj. Sicer pa bodo tudi letos skrbeli za požarno varnost, za izboljšanje znanja in sposobnosti svojih članov in, seveda, bodo vedno še pravočasno prihiteli na pomoč in pogasili, če bo kje gorelo.

Dragica Marinšek

Kot je povedal poveljnik gasilcev Marjan Pogorevc, so v društvu lani opravili veliko dela. Tako so 372 ur porabili za preventivne preglede naprav in objektov v podjetju, opravili so 399 ur raznih dežurstev, 255 ur so vadili in se usposabljali za gašenje požarov, 401 uro so porabili za vzdrževanje gasilske opreme in osnovnih sredstev, za preglede, čiščenje, povezovanje in preizkušanje D cevi za premogovnik so porabili še dodatnih 370 ur in pri sanaciji železnice v Laškem, Poljčanah ter v Penku so sodelovali 544 ur.

Da bi lahko lažje in boljše opravljali vse te aktivnosti, so gasilci skrbeli tudi za svojo telesno pripravljenost. Udeleževali so se namreč preventivne rekreacije v velenjskem bazenu.

Udeležili so se tudi desetih tekmovanj in bili na njih zelo uspešni. Med drugim so sodelovali na državnem prvenstvu v Celju in osvojili 7. mesto ter zlato značko. Na rudarskem tekmovanju v Zagorju so osvojili 1. in 3. mesto, na občinskem tekmovanju v Šaleku pa 2. in 7. mesto.

Aktiv invalidov

V soboto, 15. marca, so imeli člani aktiva invalidov našega premogovnika redni letni sestanek. Na njem so pregledali delo aktiva v lanskem letu, si zastavili plan dela za letos in spregovorili o težavah, ki jih najbolj pestijo. Sestanka so se udeležili člani aktiva invalidov - vendar v precej omejenem številu - poleg njih pa iz našega podjetja še direktor za kadrovsko-splošno področje Janko Lukner, vodja HTZ Franc Druks, vodja kadrovsko-socialne službe Franc Novak in strokovni sodelavec za invalidsko problematiko Dušan Zapušek. Na sestanku sta bila tudi predsednik Društva invalidov Slovenije Marjan Kroflič - ti društvo naj bi se v kratkem preimenovalo v Zvezo društev delovnih invalidov Slovenije - in predsednik medobčinskega društva invalidov Šaleške doline ob Paki Edvard Centrih.

O dogajanju na tem sestanku invalidov našega podjetja bomo poročali v prihodnji številki Rudarja. /D.M./

Srečanje jamskih reševalcev

Reševalcev vse manj

"Reševalci reševalne službe Velenja in Mežice se srečujemo že nekaj let. Odločili smo se naša srečanja razširiti tudi na zimski del in povabiti člane drugih reševalnih služb, predvsem zato, da bi nekoliko razbremenili naše tradicionalno septembrsko srečanje, ki ima v prvi vrsti strokovni značaj, kolikor nam čas dopušča pa ga izrabimo tudi v športne in družabne namene.

Veseli smo, da se je našemu vabilu na zimsko srečanje odzvalo toliko reševalcev in tudi kolegi iz Hrvaške," je ob koncu zimskega srečanja jamskih reševalcev v Črni na Koroškem dejal vodja Centralne jamske reševalne službe Slovenije in Hrvaške Ivan Čuljak.

Reševalci so se srečali v soboto, 1. februarja. Glavni namen njihovega srečanja sta bili veleslalomski in sankarski tekmi, ki so ju vsi vzeli zelo zares. O rezultatih kasneje, Ivan Čuljak pa je o razpoloženju na srečanju še povedal:

"Razpoloženje je dobro. Reševalci smo pač taki: naše poslanstvo, naše naloge so resne, odgovorne, poleg tega pa je sedaj precej rudnikov in premogovnikov v Sloveniji v zapiranju. Ponekod so odnosi v teh delovnih okoljih kritični, vendar imajo reševalci še voljo, pogum za delo. Tudi danes, na tem srečanju, reševalci kažejo, da rudarski stan še živi.

Zmanjševanje števila zaposlenih v premogovnikih in uresničevanje programov zapiranja vplivata tudi na zmanjševanje števila članov reševalnih služb. Služba lahko samostojno deluje, če šteje najmanj 12 članov; sicer se mora pogodbeno povezati s katero drugo službo. Centralna jamska reševalna služba Slovenije in Hrvaške skrbi za to, da ta osip ne bi bil prehiter oziroma ne bi kritično vplival na naše delo, zato organiziramo izobraževanja, na katerih skušamo dobiti tudi nove člane.

Tudi v rudnikih, ki so v zapiranju, namreč še vedno teče določen del proiz-

vodnje in s tem obstajajo potencialne nevarnosti v jami. Zato vse do konca obratovanja še potrebujejo reševalno službo, da zadovoljijo varnostnim predpisom."

Skupaj je sedaj v Sloveniji okoli 350 aktivnih reševalcev. Skoraj ena tretjina se jih je udeležila srečanja v Črni na Koroškem. V **veleslalomu** jih je startalo 82. Obe vožnji so vsi opravili več ali manj dobro, domala vsi pa so tudi pripeljali skozi cilj. V kategoriji, starih nad 50 let, so startali štirje; zmagal je Franc Jug iz Mežice, drugi je bil Franc Cevzar in četrti Ivan Čuljak.

Največ tekmovalcev je startalo v starostni skupini od 40-50 let. Zmagal je Rado Rajzer iz Mežice, Velenjčani pa so bili razvrščeni takole: 4. Drago Jamnikar, 6. Zdenko Lah, 10. Matjaž Klemenčič, 11. Tomo Lipnik, 14. Drago Šegovc, 19. Miran Rovšnik.

V kategoriji od 30-40 let je zmagal Zvone Pograjc iz Zagorja, Marjan Hudej je bil 4., Miran Božič 9. in Stane Meža 22. Najbolje so se odrezali naši najmlajši reševalci; zmagal je Jože Kimperk, Peter Robida je bil drugi, Jože Skaza osmi in Klemen Kompan deveti.

Mnogo bolj kot veleslalomski je bila razburljiva **sankarska tekma**. Padcev s sani, teka za drvečimi sankami, vožnje po robu proge, po robu sank in po grmovju ni manjkalo, vse to pa je zbuhalo smeh pri gledalcih (beri: nasprotnikih). V trebušni, hrbtni ali sedeči legi so vsi prevozili ciljno črto in bolj ali manj hitro ustavili čas stoparice.

Velenjčani so bili odlični, še več: označili so začetek in konec lestvice uvrstitev. Prvi je bil Jože Kimperk, 36. stotink za njim je bil drugi Marjan Hudej, Ivan Čuljak pa se je prisankal na četrto mesto. Nato so se zvrstili: 10. Jože Skaza, 11. Peter Robida, 12. Drago Šegovc, 14. Drago Jamnikar, 21. Miran Božič, 28. Tomo Lipnik, 47. Klemen Kompan, 48. Miran Rovšnik, 55. Matjaž Klemenčič, 56. Stane Meža, 65. Zdenko Lah in 70. Franc Cevzar.

Franc Cevzar je bil na podelitvi priznanj in praktičnih nagrad posebej nagrajen za to zadnje mesto v sankanju, ki ga je osvojil s spektakularno vožnjo malo po zraku, malo brez sank, posebno nagrado pa je dobil še kot najstarejši udeleženec srečanja.

Diana Janežič

Skupina reševalcev iz našega premogovnika



Kultura za vsak dan

Ob 8. februarju, kulturnem dnevu

"Edino, kar šteje v življenju, je ljubezen," je bila uvodna misel koncerta učencev glasbene šole Frana Koruna-Koželjškega Velenje, ki sta ga vsem nam ob slovenskem kulturnem prazniku poklonila velenjski premogovnik in glasbena šola.



Med vsemi ljubeznimi je tudi ljubezen do kulture. To so izkazali vsi, ki so tisti večer, 6. februarja, sedli v koncertno dvorano glasbene šole. Pa ne samo zato, ker je na odru nastopila njihova hči ali sin, ali zgolj zato, ker je bil koncert posvečen dnevu kulture.

Kultura se dogaja vsak dan. Na odrih, knjižnih policah, v muzejskih zbirkah in razstaviščih, na ploščah in v medosebnih odnosih. Glede vsega tega storimo v velenjskem premogovniku veliko vse dni v letu. Zato je bil koncert ob letošnjem dnevu kulture le še eno darilo; tokrat ljubiteljem komorne glasbe in mladi izvajalci so ga odlično izročili poslušalcem.

V uri in pol programa so se predstavili pevci mladinskega pevskega zbora, člani godalnega orkestra ter glasbeni izvajalci v

kvartetu klarinetov, duu fagotov, pihalnem triu in trobilnem kvintetu. Slavnostni govornik je bil Karel Seme, dobitnik plakete mestne občine Velenje za delo na kulturnem področju v letu 1996.

Kot je dejal, tokratni odlični nastop učencev glasbene šole ni veljal le posvetitvi dneva kulture, temveč je potrdil, da je med mladimi Velenjčani veliko dobrih glasbenikov. Med njimi so nekateri že dosegli lepe umetniške uspehe tudi v mednarodnem merilu, vsak njihov nastop pred domačim občinstvom pa je vedno znova prijetno kulturno doživetje.

Tako smo tokratni koncert doživeli tudi vsi, ki smo bili v dvorani, in zato smo sproščeno in iz srca mlade izvajalce nagradili z glasnim aplavzom.

Diana Janežič

Komisija za kulturo je za ljubitelje likovne umetnosti 11. marca organizirala ogled razstave likovnih del italijanskega slikarja svetovnega slovesa Giorgia Morandija v Cankarjevem domu v Ljubljani. Ogleda se je udeležilo 27 naših sodelavk in sodelavcev, poleg omenjene razstave pa so si pod odličnim vodstvom kustosa galerije Ferda Šerbelja ogledali tudi zbirke v Narodni galeriji.

Ljubitelji gledališča pa so prišli na svoj račun 12. marca. Amatersko gledališče Velenje je zaigralo komedijo Sama in Belle Spewack v režiji Renata Jenčka "Naši trije angeli". Domači gledališčniki, lahkotna komedija, zabavni, dvoumni in premisleka vredni mono- in dialogi in -nenazadnje - znižana cena vstopnice, ki jo je omogočil prispevek vodstva podjetja, so privabili v dvorano doma kulture precej naših sodelavk in sodelavcev.

Bele krizantem'ce

(krizantema je simbol obilja, čistosti, bogstva)

Od sredine novembra lani do sredine letošnjega februarja je v razstavišču Premogovnika razstavljal naš stari znanec slikar, grafik in likovni pedagog Arpad Šalamon. Naš stari znanec zato, ker je dosedaj sodeloval na vseh naših dose-
danjih Ex-temporih in rudar-
skih likovnih kolonijah, bilo pa
jih je že 17. Omenjena razstava
je bila prerez tega njegovega
sodelovanja, saj je bilo z
vsakega Ex-tempora pred-
stavljeno po eno likovno delo.

Do 23. marca je pri nas razstavljal akademski slikar Franci Košec-Karas iz Celja. Večina razstavljenih del je bila v risarski tehniki oglja in krede, nekaj pa tudi olja na platno. Karas je zelo produktiven slikar, vendar bolj malo razstavlja. Predvsem ga zanima upodabljanje figur, potretov, človeških postav pa tudi krajinski pogledi, vedute, morje. Njegova dela so barvno živahna, močna in kontrastna.

Te dni - in vse do 24. aprila - pa si v razstavišču podjetja že lahko ogledate razstavo akvarelov, grafik in risb mladega primorskega umetnika Sebastjana Peršolje. Je kipar, slikar in grafik, ki v različnih materialih in tehnikah upodablja svoje vizije. Ustvarja v tihoti zapuščene in pozabljene vasice Slapnik v Goriških Brdih. Odločil se je zbrati denar in vas v desetih letih obnoviti ter oživiti v pribežališče umetnikov.

Sklep športnih iger '96

Pokali in priznanja

V petek, 28. februarja, so bili v Restavraciji Klub v Velenju slovesno podeljeni pokali in priznanja najboljšim športnim ekipam v našem podjetju v lanskem letu. Kot je povedala podpredsednica komisije za šport in rekreacijo Jožica Peterlin, ki je pozdravila udeležence slovesne podelitve, se delavci našega premogovnika vse bolj zavedajo pomembnosti telesne aktivnosti in se tudi kar precej ukvarjajo s športom.



Športni referenti so prevzeli pokale

Uvrstitve ekip v moški konkurenci!

Šah: 1. Jamska mehanizacija I. (prejela je pokal v trajno last), 2. Skupne službe, 3. Jamska mehanizacija II, 4. Priprave, 5. Klasirnica, 6. HTZ, 7. Jama Preloge, 8. Jama Pesje;

Smučanje: 1. Jamska mehanizacija (pokal v trajno last), 2. Klasirnica, 3. Priprave, 4. Skupne službe, 5. Jamski transport, 6. Zračenje;

Ribolov: 1. Priprave, 2. Jamska mehanizacija, 3. HTZ, 4. Zračenje, 5. Jamski transport, 6. Klasirnica, 7. Jama Preloge, 8. Jama Škale, 9. Prakt. izobraževanje;

Mali nogomet I. liga: 1. Priprave, 2. Jamska mehanizacija, 3. Skupne službe, 4. Klasirnica, 5. Jama Pesje, 6. Jama Preloge;

Mali nogomet II. liga: 1. Jamski transport, 2. Jamska mehanizacija - remont, 3. HTZ, 4. Jama Škale, 5. Zračenje, 6. Jamske gradnje;

Mali nogomet veterani: 1. Jamska mehanizacija, 2. Jama Škale, 3. Jamski transport, 4. Klasirnica, 5. Priprave, 6. HTZ, 7. Jama Preloge, 8. Jama Pesje;

Tenis: 1. Skupne službe, 2. Jamska mehanizacija, 3. Priprave, 4. Klasirnica, 5. Jamski transport, 6. Zračenje, 7. Jama Pesje, 8. Mehanizacija - remont, 9. Jama Preloge, 10. Jama Škale;

Kegljanje: 1. Priprave, 2. HTZ, 3. Klasirnica, 4. Jamska mehanizacija, 5. Jama Preloge, 6. Skupne službe, 7.

Zračenje, 8. Prakt. izobraževanje, 9. Jama Škale;

Streljanje: 1. Priprave, 2. Jamska mehanizacija, 3. Skupne službe, 4. Jama Preloge, 5. Klasirnica, 6. Prakt. izobraževanje, 7. Jama Pesje, 8. Jama Škale, 9. Jamski transport, 10. Zračenje;

Namizni tenis: 1. Zračenje, 2. Klasirnica, 3. Jama Škale, 4. Jamska mehanizacija, 5. Priprave, 6. Jamski transport, 7. HTZ;

Rokomet: 1. Skupne službe, 2. Jamska mehanizacija, 3. Jamski transport, 4. Jama Preloge, 5. Priprave, 6. Zračenje, 7. Klasirnica, 8. HTZ;

Odbojka: 1. Skupne službe (pokal v trajno last), 2. Jama Preloge, 3. Jamska mehanizacija, 4. Klasirnica, 5. Priprave, 6. Zračenje, 7. Jama Pesje, 8. Prakt. izobraževanje;

Uvrstitve ekip v ženski konkurenci!

Smučanje: 1. Skupne službe (pokal v trajno last);

Tenis: 1. Kadrovska služba, 2. Finančna služba, 3. Priprava dela, 4. Računovodstvo, 5. Raziskave-razvoj, 6. Pravna služba, 7. Kompenzacije, 8. Jamomerstvo;

Kegljanje: 1. Skupne službe;

Streljanje: 1. Skupne službe (pokal v trajno last).

Dragica Marinšek

Šah

Šahisti Gorenja in Premogovnika so se v četrtek, 13. marca, sešli na tradicionalnem, že 25. prijateljskem dvoboju za črno-belimi mizami. Kraljevska igra je tokrat šla bolj od rok našim šahistom, saj so zmagali. Zbrali so 109,5 točke, Gorenjčani pa 90,5 točke.

Med našimi šahisti se je najbolje odrezal Rajkovič, ki je osvojil 14,5 točke, Brešar točko manj, tretji pa je bil s 13 točkami Pečečnik. Za Premogovnik so šahirali še Vedenik, Milovanovič, Grm, Virant, Huremovič, Biščič in Čelikovič. /bs/

Veleslalom najboljših

Športne igre '97

Na Golteh so se 1. marca pomerili najboljši smučarji in smučarke našega podjetja. Bila je to skupna veleslalomska tekma za priznanja v okviru športnih iger premogovnika. Prizadevni delavci RTC Golte so zbrali sneg, ki ga še ni odnesla pomlad, in zgledno uredili progo na Lahovnici. Tako je imelo 44 smučarjev in 12 smučark dovolj dobre pogoje, da so lahko pokazali svoje znanje.

Tekmovanje je potekalo v starostnih skupinah. **Pri ženskah** sta v starostni skupini od 40 do 50 let nastopili dve: prva je bila Zdenka Čekon (čas 1:01.99), druga pa Irena Klemenčič (1:17.16). Med starimi od 30 do 40 let je bila najhitrejša Renata Eberlinc (46.39), pred Jožico Peterlin (46.77) in Valerijo Oremuž (47.70). Med najmlajšimi, starimi do 30 let, je zmagala Andreja Suzič (48.50), druga je bila Sonja Krk (49.87) in tretja Jožica Kumer (53.47). Vse tekmovalke so bile iz Skupnih služb in ta ekipa je bila, seveda, tudi prva in edina v ekipnem tekmovanju.

Pri moških je bilo tekmovalcev več in boji so bili mnogo bolj zagrizeni.

V starostni skupini nad 50 let sta tekmovala Franc Cevzar iz Jamske mehanizacije in Franc Zajc iz Jamskega transporta. Takšen je bil tudi vrstni red, časa pa 44.23 in 45.59.

Med starimi od 40 do 50 let se je pomerilo 12 tekmovalcev. Zmagal je Drago Tamše iz Jamske mehanizacije s časom

37.73. Drugi je bil Branko Drev, Klasirnica (38.40) in tretji Drago Jamnikar iz Jame Preloge (38.82).

V skupini od 30 do 40 let se je na progo podalo 15 tekmovalcev, 13 pa jo je prevozilo. Najhitrejši Drago Rošar iz Klasirnice je dosegel čas 36.52, drugi je bil Matjaž Smonkar iz Priprav s časom 36.90 in tretji Alojz Zupanc iz Jamske mehanizacije s časom 37.37. To so bili tudi trije najhitrejši smučarji v absolutni razvrstitvi.

Med starimi do 30 let, bilo jih je 15, je progo najhitreje prevozil Uroš Bogataj iz Jamske mehanizacije (37.83), drugi je bil Robert Krk iz Klasirnice (37.92) in tretji Tomaž Mešel iz Jamske mehanizacije (38.08).

Ekipe so se razvrstile takole: 1. Klasirnica (skupni čas 1:52.84), 2. Jamska mehanizacija (1:52.93), 3. Priprave (1:57.34), 4. Jama Preloge (1:59.02), 5. Jama Pesje (2:04.59), 6. Skupne službe (2:11.32).



Smučarski tečaj na Golteh

Tudi med letošnjimi zimskimi šolskimi počitnicami med 17. in 21. februarjem sta RTC Golte in TRC Jezero organizirala smučarski tečaj za otroke in odrasle. Tokrat se ga je udeležilo več kot 60 tečajnikov z različnim predznanjem smučanja. Tečaje je vodilo sedem vaditeljev smučanja.

Največ je bilo otrok, ki so v počitniških dneh združili prijetno s koristnim. Da je bilo res prijetno, je veliko pripomoglo že vreme, saj je bilo vse dni na Golteh jasno, sončno vreme pa tudi premrzlo ni bilo. Da je bilo koristno so poskrbeli učitelji smučanja. Ti so se spoprijeli s popolnim neznanjem smučarskih veščin, kar je bilo še najlažje, pa tudi z odpravljanjem napak pri "samoukih" smučarjih. To je bilo po mnenju učiteljev že težje.

"Najtežje je odpravljati napake pri smučanju in se učiti pravilnega gibanja na snegu," je dejal Drago Tamše, eden od učiteljev. "Zato smo morali biti kar strogi, to pa je prispevalo tudi k redu na smučišču. Da je vse skupaj koristilo, povesta podatka, da se ni v petih dneh zgodila nobena nezgoda in se ni nihče poškodoval, pa tudi, da so zadnji dan, v petek, vsi uspešno prevozili veleslalomsko progo."

Vsi učitelji so soglašali, da so se učenci veliko naučili ter da so jim Golte tudi to zimo, čeprav je bilo bolj malo snega, nudile dobre pogoje za učenje. To so povedali učitelji. Kaj pa "učenci"?

Njihova ocena tečaja je bila strnjena le v dve besedi: "super" in "fajn"! Pa saj kaj drugega tudi niso mogli reči. Preživeli so lep teden zimskih počitnic na snegu, pridobili ali obnovili znanje smučanja, vse brez poškodb ter za konec dobili še diplome za uspešno opravljen tečaj, fotografije za spomin in pogostitev v Restavraciji Jezero. Bi si lahko želeli več?

Diana Janežič

NK Rudar

Težje kot doslej

Za nogometaše v prvi slovenski nogometni ligi se je spomladanski ples že začel. V uvodnem krogu, ki je minil brez večjih presenečenj, je Rudar na domačem igrišču klonil proti Gorici. Kaj lahko bi bilo popolnoma drugače, vendar svoj davek pobirajo poškodbe, kartoni in po mnenju trenerja Boruta Jarca premajhno število kakovostnih igralcev.

Nogometaši so dobro opravili priprave. Po mnenju strokovnega vodstva in uprave kluba so imeli odlične pogoje za delo. Pripravljali so se izmenoma doma in ob morju. V tem času so odigrali nekaj trening tekem in turnirjev, pri čemer niso bili v ospredju rezultati. Trener je že v obdobju priprav poizkušal pripravljati igro z igralci, ki so mu na razpolago v prvenstvu. Tik pred začetkom prvenstva pa mu je dodatno težavo povzročil odhod nekaterih igralcev.

Vendar ni vse tragično. Igralci bodo morali - vsaj nekateri - spremeniti svoje razmišljanje o nogometu. Upravni odbor ni prednje postavil nedosegljivih ciljev. Realno je pričakovati, da se bo Rudar uvrstil v zgornji del prvenstvene lestvice.

Na prvi tekmi spomladanskega dela so morda prvo zmago pričakovali navijači zeleno-črnih "Velenjski knapi", ki so ravno takrat praznovali prvo obletnico svojega delovanja. Takšne navijaške skupine smo ljubitelji nogometa v Velenju veseli, saj klub zaradi njih dosedaj ni imel nikakršnih težav in tudi kazni zaradi njih ni plačeval. Še več, lahko so vzor slovenskim navijaškim skupinam.

V polčasu tekme Rudar Gorica so se v prijateljskem obračunu pomerili v streljanju enajstmetrovk proti Goriškim vrtnicam in jih premagali s 3:2. Po tekmi so imeli z Goričani še kratko družabno

srečanje in na njem navezali stike. S tem so dokazali, da za razgrajšaške navijače na slovenskih stadionih ni prostora.

V Rudarju so redno in resno pristopili k delu z mlajšimi selekcijami. Vodja teh selekcij je Marjan Marjanovič, ki je tudi trener mladincev. Kadete trenira Dragan Kovačević, starejše dečke Mirko Anžel, mlajše dečke pa Zvonko Smonkar.

Ustanovili so tudi predselekcije, za katere se bo jeseni začela nogometna šola. Razdeljeni so po kategorijah: U-10, trener Dragan Rajkovič, U-9, trener Igor Fenko in U-8, trener Borut Arlič. Trenerške obveznosti za individualno delo s kadeti in mladinci je prevzel Dobrivoje Stevanovič, trener vratarjev mlajših selekcij pa bo odslej Uroš Devič.

Spodbudno je, da so bili v delo članske ekipe že vključeni mlajši igralci Hojnik, Mujakovič, Mir, Merčnik, Dragič in Pudgar. To dokazuje, da v upravi še kako računajo na domače igralce, ki bi naj bili čez nekaj časa glavni nosilci Rudarjeve igre.

Mlajše selekcije bodo začele s tekmovanji kasneje kot člani. Po jesenskem delu prvenstva so uvrščeni mladinci na 12. mesto s 15. točkami, kadeti na 11. mesto s 16. točkami, starejši dečki in mlajši dečki v MNZ Celje pa so vodilni.

Drago Kolar

Turnir v dvoranskem nogometu za starejše dečke

V soboto, 22. februarja, je v organizaciji nogometnega kluba Rudar in Medobčinske nogometne zveze Celje v velenjski Rdeči dvorani potekal nogometni turnir za starejše dečke. Udeležilo se ga je šest ekip: NK Krško, NK Brežice, NK Usnjar Šoštanj, NK ERA Šmartno ob Paki ter dve ekipi NK Rudarja. Doseženi so bili tile rezultati: Rudar II : Brežice 1:0, Rudar I : Usnjar 2:1, Brežice : Krško 0:1, Usnjar : ERA Šmartno 0:6, Krško : Rudar II 4:1 in ERA Šmartno : Rudar I 0:2.

V tekmi za peto mesto so Brežice premagale po kazenskih streljih NK Usnjar s 3:2, v tekmi za tretje mesto je ERA Šmartno premagala drugo Rudarjevo ekipo s 5:1, v finalni igri pa je Krško premagalo prvo Rudarjevo ekipo s 3:0. (obe ekipi na sliki).

Prve tri ekipe - Krško, Rudar I in ERA Šmartno - so dobile pokale, pokale pa so podelili tudi najboljšemu igralcu, to je bil Matic Hudarin iz NK Rudar, najboljšemu vratarju, to je bil Mitja Zalokar iz NK Krško, ter najboljšemu strelcu, to je bil Marko Pokleka iz NK ERA Šmartno ob Paki.

Drago Kolar



Veliki uspehi v letu 1996

Konjeniški klub Velenje

Konjeniški klub Velenje je eden izmed mlajših klubov v Sloveniji. V kratkih petih letih obstoja pa smo njegovi člani osvojili skoraj vse lovorike, ki jih klubi lahko osvojijo v preskakovanju zaprek. Poleg 20. aktivnih tekmovalcev je v klub včlanjenih tudi več kot 80 članov, ki bolj ali manj redno rekreativno jahajo v maneži, peščenem parkurju ali na terenih okoli Škalskega jezera.

Članom kluba in zunanjim obiskovalcem nudimo v klubu začetno in nadaljevalno šolo jahanja ter treninge v preskakovanju ovir. Treningi za člane potekajo v več skupinah od najmlajših, osnovnošolcev do aktivnih tekmovalcev in veteranov. Velik poudarek dajemo vzgoji mladih jahačev. Za to skrbi glavni trener Matjaž Čik. Želimo si, da bi čimveč ljudi spoznalo lepote konjeniškega športa, zato organiziramo predavanja o reji in oskrbi konj in o konjeniškem športu.

Poleg 27 konj, ježe in dela v hlevih in okoli njih nas druži tudi organizacija tekem v poletni sezoni. Vsako spomlad se pomerimo na klubskem prvenstvu v preskakovanju ovir, jeseni priredimo kostonjev turnir, v glavni sezoni pa tudi eno ali dve večji tekmi državnega pomena. Na teh tekmovanjih je vedno veliko tekmovalcev in gledalcev, kar potrjuje, da je naša organizacija dobra, spodbuja pa nas tudi za delo vnaprej.

Naši tekmovalci so se v sezoni 1996 udeleževali tekmovanj in turnirjev po Sloveniji in v tujini. Na državnem prvenstvu smo dobili članskega državnega prvaka Matjaža Čika, Primož Rifelj je bil bronast, pri mladincih pa je bila Špela Jereb srebrna. Ekipno so bili člani (Čik, Rifelj, Novak) in mladince (Blatnik, Jereb) zlati.

Tudi v kategoriji mladih konj smo bili zlati, zmagal je Matjaž Čik z Jefine. Prav tako zelo uspešni so bili naši tekmovalci na tekmah za Pokal Slovenije, ki jih je bilo v sezoni šest, štelo pa je pet najboljših uvrstitev. Pri mladincih je Lovro Blatnik zasedel drugo mesto, pri članih pa je bila Maja Novak druga, Matjaž Čik pa četrti.

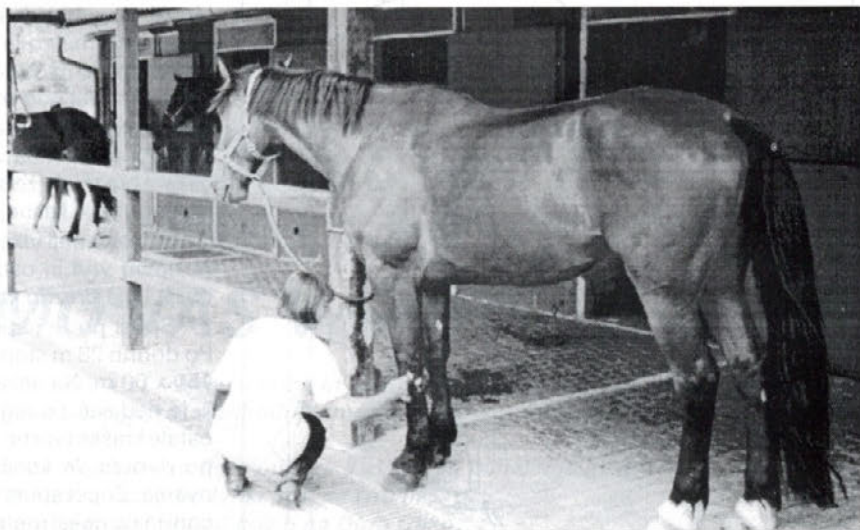
V decembru je Konjeniška zveza Slovenije podelila pokale najboljšim v konjeniškem športu. KK Velenje je premočno zmagal v točkovanju za najboljši klub - 1646 točk pred KK Piramida - 595 točk. Še večja je bila razlika pri točkovanju za najuspešnejši klub, kjer je KK Velenje ponovno zmagal z 2442. točkami pred KK Krumperk, ki je zbral 921 točk. Naša članica Maja Novak je dobila laskav naslov najuspešnejše jahalka, Matjaž Čik pa je bil drugi v razvrstitvi za najboljšega jahača.

V Sloveniji je vsako sezono tudi pet tekem za Pokal FEI Samsung; v letu 1996 ga je osvojil Andrej Kučer iz KK Gotovlje

pred Matjažem Čikom in Lovrom Blatnikom. Naš član Aleš Pevec je dobil tudi nagrado Združenja rejcev slovenskih toplokrvnih konj kot najboljši jahač konj te pasme.

Konec je torej zelo uspešne sezone 1996, pred nami pa je že nova. Naši tekmovalci in njihovi konji ne počivajo, ampak pridno trenirajo. Uspehi nas namreč ne bodo uspavali. Zahvaljujemo se našim sponzorjem in vsem ljubiteljem konjeniškega športa, ki obiskujete tekme in spodbujate naše tekmovalce. Želimo, da bo še naprej tako in vas hkrati vabimo, da preživite kakšno prijetno urico v Konjeniskem klubu Velenje!

Špela Menih



"V klubu smo se že pred začetkom sezone 1996 odločili, da osvojimo naslove državnih prvakov ter najuspešnejšega in najboljšega kluba v preskakovanju zaprek. To so bile naše želje in smo jih tudi uresničili. Uspehi so plod zglednega in dobrega sodelovanja med vodstvom kluba in tekmovalci. Trudili se bomo, da bo tako ostalo. Vsak tekmovalec je s svojimi uspehi pripomogel k skupnemu klubskemu uspehu. Tudi v letu 1997 bomo vložili vse moči, da ponovno osvojimo najboljša mesta v vseh konkurencah. Naša želja je tudi oblikovanje učnega jahalno-konjeniškega centra, ki naj bi se zaključil z izgradnjo pokrite jahalnice. Poleg domačih tekem pa si v prihodnje želimo organizirati tudi večje mednarodne tekme," je o uspehih in željah KK Velenje povedal podpredsednik kluba Dejan Radovanovič.

Presenečenje na Raduhi

Sobotno jutro; turobno in megleno. Čakam pred blokom, da pridejo ostali, s katerimi smo se dogovorili za ta dan. Vsi še malce zaspani zbašemo v avte pretežke nahrbtnike in že se peljemo proti Savinjski dolini; spotoma si nabavimo še nekaj hrane za čez dan. Po dobre pol ure vožnje zavijemo navkreber in začne se premetavanje in poskakovanje po makadamski cesti, ki pelje na planino Loka. Po polurnem poskakovanju po cestišču se nam prvič pokaže sonce in obeta se prelep dan v hribih. Kar naenkrat postane bolj veselo v avtu in nič več nam ni mar, kakšna je cesta. Tako prispemo do planine Loka, kjer pustimo avtomobile in že se poženemo v strmino, ki se je pred nami odprla v lepem jesenskem jutru.

Tokrat imamo v načrtu ogledovanje terena, zato smo se razdelili po pobočju, da pokrijemo čim širšo površino terena. Lazenje in plezanje po strmini je precej naporno in še težki nahrbtniki nas kar precej ovirajo in vlečejo nazaj v dolino. Mi pa se ne damo in naprej blodimo po brezpotju in iščemo naše zadovoljstvo, ki se skriva v nederjih zemlje.

Po dobrih treh urah se znajdem na planinski poti in odložim nahrbtnik. Zakličem ostalim. Zberemo se in se odločimo iti do vrha Raduhe, saj nam ne manjka več veliko, pa tudi izredno lepo vreme imamo. Obiščemo vrh in srečamo nekaj prijateljev, izmenjamo pozdrave, potem pa se nam že mudi nazaj po strmini za lovom. Zopet se razporedimo in zabredemo med borovce. Lomastenje med borovci je precej naporno in nevarno. Po dobre četrte ure blodenja Joži z moje leve zavpije: "Našel sem ga!" Vpitje ne pojenja, vse dokler nisem že čisto blizu in komaj se prebijem do ustja brezna, ki ga je našel.

Po metanju kamenja sem ocenil, da je globoko okoli 65 m. Preden prideta še druga dva jamarja, že izdelam pritrdišče in spust se bo lahko pričel. Raziskovanje takšnega objekta, v katerem si ti prvi, je poseben čar in zaradi tega je poplačan trud, ki ga moraš vložiti, da ga najdeš in kasneje lahko raziskuješ. Spust po breznu poteka normalno in veselo, tega veselja pa je hitro konec; zmanjkalo nam je namreč vrvi in obvisel sem v zraku, nevedoč, kaj se skriva spodaj pod mano.

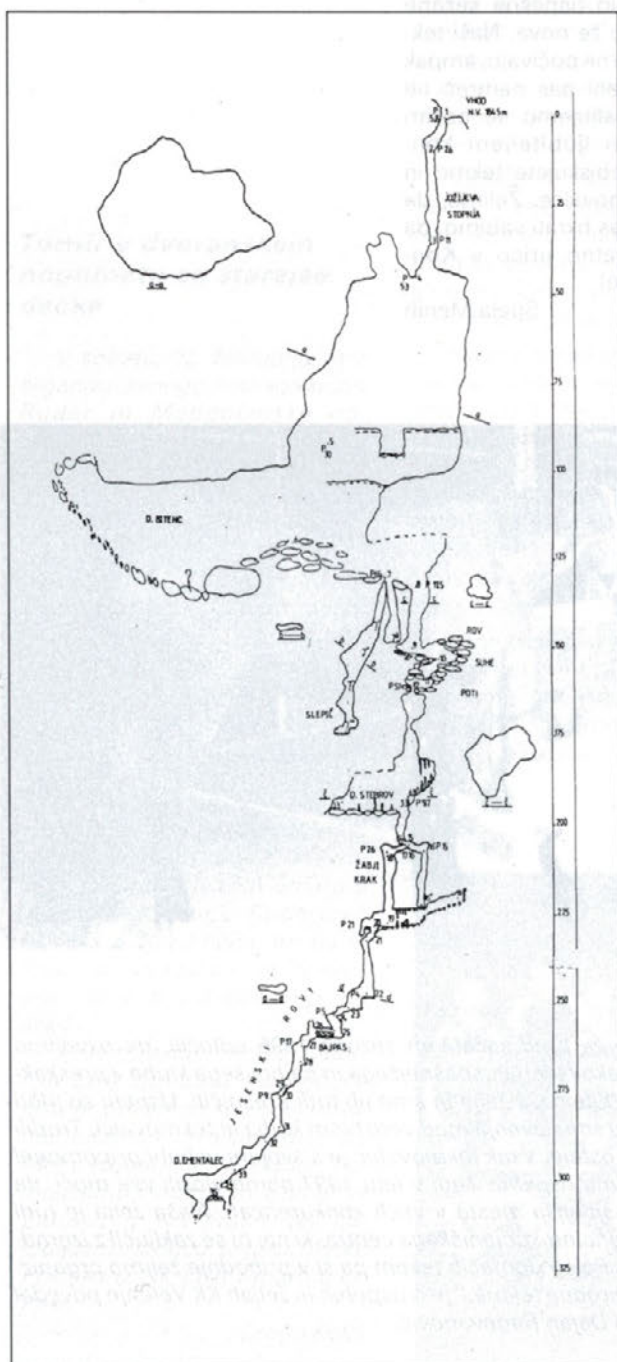
Odplezamo nazaj na sonce, ki je že zahajalo za Kamniškimi Alpami, pa seveda v dolino in domov. Spotoma sanjamo, kaj nas čaka v breznu in že se dogovarjamo za naslednji obisk tega brezna na Raduhi, ki kasneje dobi ime Zgubljeno brezno.

Že naslednji vikend se odpraviva le dva in s seboj odneseva 90 m novih vrvi in ostale opreme. Vreme nama dobro služi, ker ni dežja in je brezno kar precej suho.

Spust po že napeljanih vrveh in prične se raziskovanje naprej. Po dobrih 28 m stopiva na trdna tla in si ogledava dvorano v izmeri 150 x 60 m. Na nekaterih mestih je na moč podobna Snežni jami, ki je nedaleč od tega brezna. Res nima ledenih kapnikov, ima pa ostale kraške tvorbe, ki so še lepše. Tako od veselja kar poskakujemo po dvorani in končno se odločiva, kje bova nadaljevala raziskovanje. Zopet spust v nadaljnje brezno, nato se plaziva po podorni coni in po nekaj metrih nama pot prepreči zagozdena skala, ki nama jo s težavo uspe zvaliti v globino. Spustiva se v globino 30 m in pristaneva v mali dvorani, ki je na najino začudenje še lepše in bolj okrašena kot prejšnja. Naredim nekaj posnetkov in raziskovanje se nadaljuje. Že ime "brezno" pove, da se je treba spustiti po navpičnem rovu navzdol, ki pa je precej blaten.

Po tem spustu sva vijugala in se počasi spuščala ter tako pristala na razcepu brezna. Iz smeri, kjer je bilo čutiti preprih, ni bilo mogoče nadaljevati, ker nisva imela kladiva in špice, levo brezno pa se je na najino žalost končalo po 15 m. Tako sva se pričela vračati in spotoma izmerila in skicirala brezno, da bi doma lahko izdelala popoln načrt jame. Ta dan sva dosegla globino 202 m in bila trdno odločena, da se čimprej vrnemo in nadaljujemo raziskovanje.

Zopet je prišla sobota. Minila sta dva vikenda in med tem je kar dvakrat zapadel sneg in nam oteževal vožnjo navkreber. Nismo se mogli pripeljati na zeleno mesto, zato smo morali pešačiti debele



tri ure in gaziti sneg tudi do pasu ter prišli do brezna šele ob 13. uri mokri in že malo izčrpani. Pomalicali smo in se spustili v brezno; tokrat malo počasneje, ker sva ustregla želji dveh alpinistov iz Luč in jima pokazala čare jamarskega življenja. Že ko smo se spuščali navzdol po breznih, sta bila začudena in vesela, da sta doživela tudi ta užitek. Nas pa je čakalo garanje v globini 202 m, kjer smo pričeli dletiti skalo, ki nam je zapirala pot v globino. Minile so tri debele ure in volje je počasi zmanjkovalo.

Rajko skuha juho in ta nam da novih moči. Uspemo se prebiti in se zvleči skozi ozko žrelo, za katerim se je skrivalo novo presenečenje. Globje kot se spuščamo, lepši in večji so jamski okraski. Od veselja in radosti zapojemo del Prešernove zdravljice in se odpravimo novim odkritjem naproti. Znova se spustimo po vrveh v globino, a zopet nam jama pokaže zobe: pred nami je ožina! Toda le malo truda vložimo vanjo in zopet nadaljujemo po rovu navzol v nederje Raduhe.

Tukaj pa se brezna in stopnje morfološko spremenijo. Stene namreč niso več tako trdne in kompaktne, tukaj je kamnina postala precej mehka in krušljiva, tako da imamo probleme s fiksiranjem vrvi. Le s težavo napredujeva skozi ta del jame in doseževa globino 295,5 m. Zaradi varnosti sta ostala dva jamarja višje v stabilnejših rovih in ob vrnitvi na površje je bilo lažje, plezanje je potekalo enakomerno. Ta akcija je trajala 21 ur. Že letos, ko bodo razmere dopuščale, se bomo podali nazaj na globino 295,5 m, kjer nas čaka rov, ki ga bo treba malo razširiti in raziskave se bodo nadaljevale.

Priporočam vam, da obiščete čudovito Snežno jamo na Raduhi, ki je odprta za vse ljubitelje naravnih lepote in se nahaja nedaleč od planinske kočice na Loki.

Jamarski pozdrav SREČNO!

Milan Podpečan



VABIMO VAS V GORE!

Planinska sekcija premogovnika bo letos organizirala 11 izletov v hribe in gore v Sloveniji in tudi čez mejo. V januarju so izvedli že tradicionalna pohoda na Radojč in Goro Oljko, v prihodnjih mesecih pa načrtujejo tele pohode in vzpone:

- 19. aprila boste lahko pod vodstvom Žibreta, Rovšnika in Borovnikove nadaljevali pohajanje po Savinjski poti;
- 17. maja vas bodo Žižmond, Djuherič in Ribičeva vodili po lahki poti na Lubnik;
- 14. junija bosta Štih in Bertelovič vodila tradicionalni pohod bosih na Goro Oljko;
- 21. junija se boste z Maršnjakom, Žižmondom in Borovnikovo lahko odpravili na zahtevno pot na Dobrač v Avstriji;
- 25. in 26. julija se boste z Zolnirjem, Djuheričem in Okornom vzpenjali po zelo zahtevni poti na Špik;
- 23. avgusta bodo Zolnir, Strniša, Meža in Maršnjak vodili zelo zahteven vzpon na Viš v Italiji;
- 13., 14. in 15. septembra boste lahko pod vodstvom Žibreta, Djuheriča in Borovnikove prehodili zelo zahtevno pot od Krme na Triglav in čez Sedmera jezera do Planine Jezero;
- 26. oktobra vas bodo za zaključek letošnje sezone Žižmond, Ribičeva, Bogatajeva in Borovnikova popeljali na izlet v neznano.

Sporočajo vam, da je članarina za leto 1997 za A člane (z mednarodnim zavarovanjem) 3.000 SIT, za B člane 1.000 SIT, za dijake in študente 400 SIT in za člane, stare do 15 let 300 SIT. Članarino lahko plačate do konca marca pri Marjani Borovnik v kadrovski službi v pritličju upravne zgradbe podjetja.

Zberite opremo, voljo in pogum in veselo na pot v gore in naravo!

Koronarna srčna bolezen

Tako kot v razvitem svetu so tudi pri nas že vrsto let vodilni vzrok obolenja in umiranja zaradi ateroskleroze. Po statističnih podatkih največ prebivalcev Slovenije vsako leto umre prav zaradi bolezni srca in žilja, koronarna srčna bolezen (KSB) pa je na prvem mestu.

Ateroskleroza se razvija pritojeno in je v času pojavljanja simptomov že zelo napredovala ter je neozdravljiva. Z različnimi načini zdravljenja jo tako lahko večinoma le blažimo, ne pa tudi ozdravimo. Zdravljenje pomembno omejuje tudi dejstvo, da je večina smrti zaradi KSB nenadnih, nastopijo izven bolnišnice, še preden je mogoče z zdravljenjem sploh pričeti.

spodnjo steno levega prekata in manjši del medprekatnega pretina. Pri nenadni zaporu se pojavljajo pogosti zapleti zaradi hudih motenj srčnega ritma, ki lahko privedejo tudi do nenadne srčne smrti.

Leva koronarna arterija prehranjuje sprednjo steno levega prekata, večji del zadnje stene ter večji del medprekatnega pretina. Njena zožitev pomembno prizadene črpalno sposobnost srca, zamašitev pa pogosto privede do odpovedi srca.

Zožitev ali zamašitev koronarne arterije privede do pomembno zmanjšane prekrvavitve srčne mišice (**nema ishemija**), tipičnih bolečin v prsih (**angina pectoris**), **srčnega infarkta** ter **nenadne srčne smrti**.

Nema ishemija

Z nemo ishemijo poimenujemo obliko KSB, ko ob pomembno zmanjšanem pretoku skozi srčno mišico bolnik ne čuti opozorilnih bolečin. "Ishemija" v grščini pomeni pomanjkanje krvi. Pomanjkanje kisika in hranil povzroči spremembe v črpalni funkciji srca ter privede do motenj srčnega ritma. Tako pogosto beležimo padce krvnega tlaka z omoticiami, vrtoglavicami in celo napadi nezavesti.

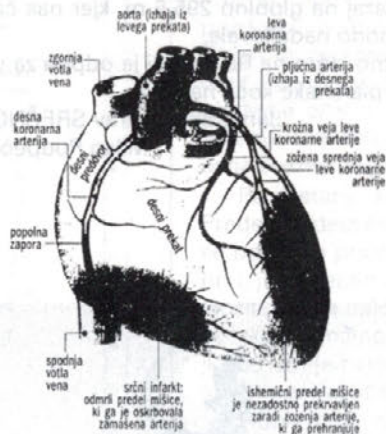
Poleg nenevarnih prezgodnjih nadprekatnih ali prekatnih utripov pogosto ugotavljamo pojav fibrilacije (migetanje) prekatov, ki brez takojšnje ustrezne zdravniške pomoči vodi v smrt.

Pogosto lahko napade neme ishemije izzovejo tudi krči (spazmi) aterosklerotsko spremenjene koronarne arterije, ki jih povzročajo nenadni psihični stres, izpostavljenost hladnemu okolju (zrak, voda) ali zaužitje pretirano hladnih jedi in pijač.

Napade neme ishemije najlažje dokažemo z neprekinjenim 24-urnim snemanjem EKG (Holter). Pogosto ugotavljamo obdobja neme ishemije tudi med ali po obremenitvenem testiranju. Zavedati se moramo, da so pri KSB obdobja neme ishemije precej pogostejša kot napadi angine pectoris. Pojav bolečine je pri KSB podoben vrhu ledene gore, ko je večina skrita pod gladino in tiho napoveduje katastrofo.

Vsaka omotica, vrtoglavica, nenadni napadi nezavesti ali padci krvnega tlaka ter

Srce in koronarne arterije



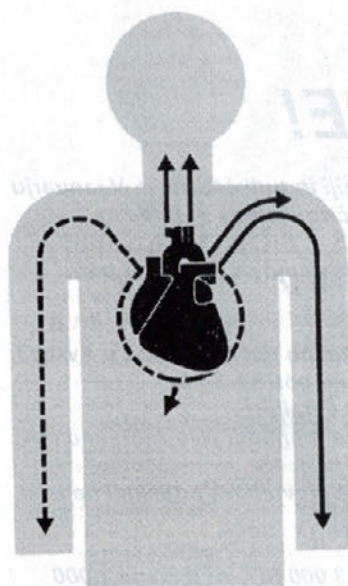
Nastanek in razvoj KSB je tesno povezan z načinom življenja in s tem povezanimi dejavniki tveganja.

Spremembe načina življenja in zmanjševanje oziroma odstranitev dejavnikov tveganja lahko upočasnijo razvoj KSB pred in po pojavu kliničnega dogodka. Kljub velikemu napredku v diagnostiki in zdravljenju KSB, pa žal še vedno ni podobnega navdušenja za delovanje, usmerjeno v preprečevanje KSB.

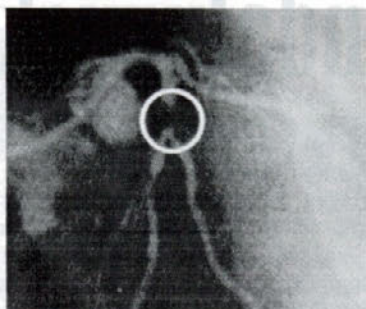
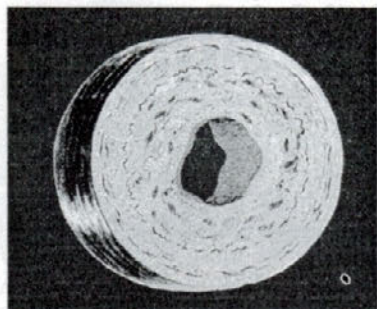
Za opravljanje svojega dela tudi srčna mišica potrebuje ustrezno prekrvavitev, ki zagotavlja dovolj kisika in hranil ter omogoča normalno funkcijo organa. Pomanjkljiva preskrba povzroči moteno delovanje predela srčne mišice, ki ga prehranjuje prizadeta žila. Če je ta predel velik, pride do črpalnega popuščanja srca ter posledične srčne vodenike.

Srce prehranujeta **dve koronarni arteriji: desna in leva**. Leva se kmalu po odcepišču iz aorte razdeli v **dve veliki veje - sprednjo in krožno**. Vsaka od arterij oskrbuje del srčne mišice.

Desna koronarna arterija prehranjuje desni prekat, desni predvor, zadnjo in



Sevanje bolečine pri angini pectoris



Huda zožitev koronarne arterije na shematskem preseku (levo) in rentgenskem posnetku (desno).

podatek o KSB med ožjimi sorodniki zahtevajo celovito kardiološko obravnavo, ustrezno zdravljenje ter odpravo dejavnikov tveganja.

Angina pectoris

Z angino pectoris so Rimljani poimenovali stiskanje v prsih. Vzrok je v pomanjkljivi preskrbi srčne mišice s kisikom in hranili podobno kot pri nemi ishemiji, le da tukaj dogajanja v koronarni žili in srčni mišici spremlja še bolečina.

Bolnik daje bolečini v prsih pogosto večji pomen kot drugim bolezenskim znakom. Navadno išče zdravniško pomoč šele takrat, ko začuti bolečino, čeprav je imel pred njo že druge znake, ki pa jim ni posvečal take pozornosti ali jih je celo spregledal. Bolečino v prsih najpogosteje pripisujemo srčnemu obolenju oziroma jo istovetimo z angino pectoris, zdravnik pa mora to mnenje potrditi ali ovreči.

Tipična bolečina se pojavlja za prsnico, skoraj nikoli pa pod dojko ali točno v predelu srca. Najpogosteje seva v levo ramo in vzdolž notranje strani leve zgornje okončine v četrti in peti prst. Včasih lahko seva v desno roko, vrat, spodnjo čeljust in grlo ali pa v predel pod trebušno prepono in se v prsih sploh ne pojavi. Takrat bolnik težave zmotno pripisuje drugim organom.

Pri angini pectoris bolnik opisuje težave kot pritisk, stiskanje, rezanje in pečenje v prsih, spremlja pa jih tesnoba ter strah. Bolečina se praviloma pojavi ali poveča ob fizičnem naporu. Izzove jo lahko tudi psihični stres ali izpostavljenost mrazu. Pogosto so opisani napadi angine pectoris ob jutranjem umivanju s hladno vodo ali jutranji hoji po mrzlem zraku in megli.

Bolečino pojačajo tudi obroki hrane ter vpliv parasimpatičnega živčevja (vagus), ki se kaže v krčih (spazmih) koronarnih žil med spanjem.

Pri nekaterih bolnikih opazimo "fenomen ogrevanja". Ko bolnik zjutraj vstane, se pojavijo težave že pri britju ali umivanju, uro pozneje pa lahko hodi tudi dalj časa, ne da bi občutil bolečino. Vzrok je očitno v postopnem odpiranju obvoznih (kolateralnih) žil, ki dodatno prehranjujejo predel

srčne mišice, za katerega je sicer odgovorna aterosklerotsko prizadeta koronarna arterija. Pojav občasnih zbadanj v predelu srca ali pojav bolečine na toplem prav gotovo ni angina pectoris.

Za angino pectoris je značilno, da nastopi olajšanje že minuto ali dve po uporabljenem nitroglicerolu. Če do tega ne pride niti nekaj minut potem, ko je bolnik dal tableto pod jezik ali uporabil spray, je potrebno resno podvomiti v diagnozo. Kadar bolečina traja 20 minut ali več, je lahko v ozadju tudi srčni infarkt.

Pomembno je vedeti, da se nitroglicerol sčasoma kvari. Potrebno je preveriti, če je bolnik uporabil še učinkovit preparat.

Poleg tipične bolečine rabimo za potrditev diagnoze tudi spremembe v EKG. Normalen EKG v mirovanju še ne izključuje KSB, zato je potrebno opraviti še ergometrično testiranje, 24-urni EKG ter ultrazvočno preiskavo srca. Področje srčne mišice, ki je zaradi pomembno prizadete koronarne arterije slabše prekrvljeno, ob napadu angine pectoris kaže motnje v skržljivosti.

Pogosto govorimo o stabilni in nestabilni angini pectoris. Napad stabilne angine pectoris lahko bolnik predvidi, saj se praviloma javlja vedno pri enaki stopnji obremenitve. Bolnik se tako lahko načrtovanemu naporu izogne ali pa preventivno uporabi nitroglicerol. Nasprotno pa se napadi nestabilne angine pectoris javljajo nepredvidljivo, tudi v mirovanju. Zaradi ogroženosti tak bolnik spada v bolnišnico.

Pri zdravljenju uporabljamo številna zdravila, ki širijo koronarne arterije, nižajo krvni tlak in srčno frekvenco, preprečujejo zlepljanje krvničk ter vplivajo na normalizacijo krvnih maščob. Pomembna je redna ustrežna telesna aktivnost, ustrežna varovalna prehrana, nikotinska abstinenca ter odstranitev psihičnih stresov.

Dokazano je, da intenzivna sekundarna preventiva privede do zmanjšanja aterosklerotских sprememb.

Kadar z dodatnimi preiskavami (scintigrafija, koronarografija) ugotovimo pomembne spremembe koronarnih ar-

terij, ki jih ne moremo zdraviti le z zdravili in preventivnimi ukrepi, je potrebo prizadeto koronarno žilo s posebnim balonskim katetrom razširiti. Včasih je potreben tudi kirurški poseg zaradi žilne premostitve. Revaskularizacija (balonsko širjenje, žilna premostitev) pa ni dokončen proces, saj vemo, da se tudi na presadkih, ki premoščajo žilne zapore, razvija aterosklerotični proces. Prav zaradi tega je po posegu potrebna doživljenjska sekundarna preventiva.

Janez Poles,
dr.med. spec. interne med.

Napad angine pectoris



Vabilo na popotovanje

GOST
TURISTIČNA AGENCIJA
 Velenje, Kersnikova 11,
 tel.: (063) 855-283, fax: (063) 855-350

Andaluzijska srečanja

Poznate tisti vznemirljivi občutek pred potovanjem, tik preden odleti letalo, odpelje vlak ali avtobus? Ko vas ne skrbi najbolj, če vendarle niste pozabili doma zelo važnih stvari, ampak vaše misli izpolnjuje napeto pričakovanje prihajajočih dni. Ljudem, ki potujejo, tega občutka ni treba podrobno opisovati. Vajeni so ga in si ga želijo vedno znova.

Potovanja niso samo "beg pred vsakdanjostjo" ali spoznavanje še nepoznanega, temveč bolj osebna rast, izpopolnitev. Zato je pred potovanji najboljše biti "nepopisan list" in pustiti vrednostne sodbe, predsodke in večino naučenega doma. Potem je lažje sprejemati, in ko se misli uredijo, tudi primerjati. To je dobro vedeti pred vsakim potovanjem in še posebej, če se odpravljate v Andaluzijo, ki je naravni, kulturni in zgodovinski biser Španije.

Ceuta leži na zgornjem, skrajno levem robu afriške celine in najbrž z Andaluzijo ne bi imela nobene zveze, če ne bi pripadala Špancem. Ena najbolj neprijetnih lastnosti Evropejcev v zgodovini je bila prav ta, da so svoj način življenja vsilili vsem, ki so si jih uspeli podrediti. Tako lahko srečanje z Andaluzijo doživite že v tem afriškem mestu.

Ceuta je preveč "čista in urejena", da bi jo bilo mogoče uvrstiti kam drugam, kljub temu da se tam, kjer se konča mesto, začena tipična severnoafriška pokrajina. Puste skale in pesek ter najbolj odporne rastline. Tako tu, žal, ni mogoče doživeti afriškega utripa, kakor tudi ni mogoče barantati za ceno posameznih izdelkov. In če

se uspeš izogniti pogledu na španske zastave, ki visijo na vsakem koraku, se ne moreš trdnjavam in razstavljenim topovom. Neme priče stoletij vojn, nasilja in osvajanj. Od tu so vodile poti Rimljane, Špance in Portugalce v osrčje Afrike, Arabce pa v Evropo. V Ceuti je bila končna

postaja za transsaharsko zlato, pot do rudnikov na Gornji Volti, Nigru in senegalskih rekah. Ekspedicije so bolj spodbujali viteški ideali in križarska gorečnost kot sam finančni uspeh. Evropejcem je mesto po stoletjih mavrske vladavine priboril Henrik Pomorščak. Portugalski kralj je bil takrat star komaj 19 let in do konca svojega življenja je postavil temelje pomembnemu evropskemu kolonialnemu imperiju. Odtlej so si mesto podajali iz rok v

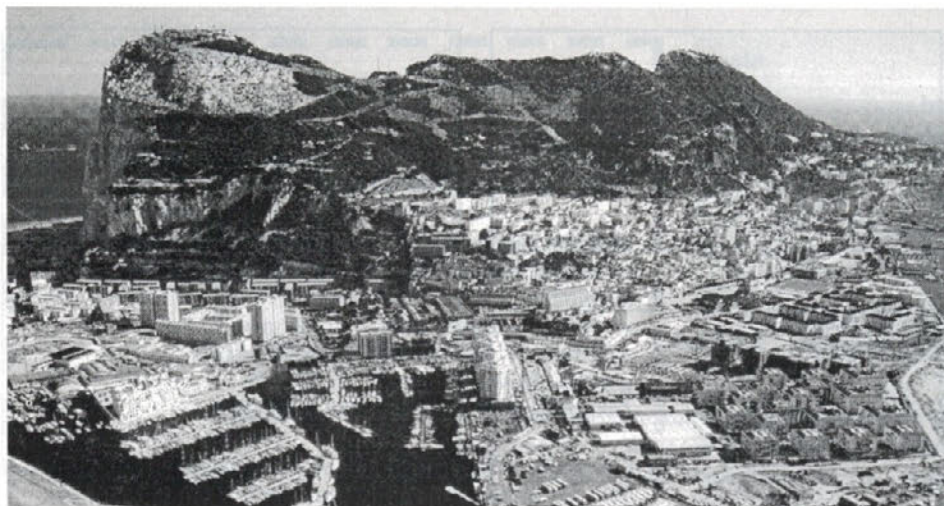
roke še Angleži in Nizozemci ter Maročani, dokler si ga niso prilastili današnji gospodari.

Trgovski in turistični biser vzbuja vroče želje Maroka, da bi ga vendarle dobili nazaj, a kolonialni kapital, ki so si ga Španci nabrali skozi stoletja, je prevelik in tudi še sedaj močno vpliva na politične odločitve. Kdaj kasneje morda in mogoče bo Maroko takrat bogata država. Zaenkrat pa Maročani bolj sanjajo o Evropi in nekaj tisoč letno jih tudi poskuša ilegalno, preko gibraltarske ožine, priti do boljšega življenja. Na majhnih ribiških čolnih poskušajo prepluti gibraltarska vrata, ki v svojem najožjem delu niso širša od 15 kilometrov. Toda v ožini se izmenjujejo topli in mrzli tokovi Sredozemskega morja ter Atlantika, nenehno piha močan veter, zato je plovba nevarna in za marsikoga se pot tu konča.



Andaluzija je osma in hkrati najbolj južna španska provinca. Ozemlje, veliko 90.000 km², leži med mejo s Portugalsko, Atlantikom, Sredozemskim morjem in Sierra Moreno ter vsako leto gosti nekaj milijonov turistov z vsega sveta. V pravljici pokrajini nekateri, a zato toliko bolj srečni izbranci med njimi, dobijo tudi odgovor na vprašanje, kje bodo živeli v prihodnje.





Večino drugih beguncev na obali polovi španska policija in jih čez čas vrne v domovino.

Seveda je veliko bolj udobno na trajektih in ladjah, ki prevažajo turiste. V uri in pol, kolikor traja vožnja iz Ceute do španskega pristanišča Algeciras, si lahko v miru ogledate gibraltarska vrata, Tarifo - najjužnejše špansko mesto v Evropi, in pobočja nad njim. Tamkaj so Španci postavili na stotine velikanskih vetrnic, ki moč vetra pretvarjajo v električno energijo. Nemogoče je tudi spregledati eno najbolj poznanih čeri na svetu, ki se dviga iz morja. Veličasten prizor, ki si ga človek zapomni za vedno. Kar The Rock ji rečejo Angleži, preostali svet pa jo bolj pozna kot Gibraltar - skala, na kateri je pristal Tarik (Djabel-el-Tarik) - so ji nekoč rekli Mavri. Jasno, Tarik je bil tisti mavrski bojevnik in vladar, ki je svojo vojsko leta 711, na grozo evropske civilizacije, popeljal v Španijo.

Danes je slabih šest kvadratnih kilometrov ozemlja na jugu Pirenejskega polotoka v lasti Velike Britanije. Španci sicer že od davnega leta 1713, ko so z utrehtsko pogodbo Gibraltar dobili v trajno last Britanci, poskušajo ozemlje priključiti Španiji, a brez uspeha. Tako vsaj vedo, kako se počutijo Maročani, ko jim odrekajo pravico do Ceute. Tudi prebivalci Gibraltarja so proti priključitvi k Španiji; vsaj tako so se leta 1967 izrekli na referendumu. Eden izmed dobrih razlogov za to je prav gotovo dejstvo, da je Gibraltar prostotrgovinska cona. Tako je pred vhodom v to britansko kolonijo, razen v najbolj eksotičnih nočnih urah, nepopisna gneča. V avtomobilskih kolonah pa večinoma ne čakajo turisti, ampak Španci iz La Linee in drugih okoliških mest. Skoraj za tretjino so nižje cene bencina, cigaret, alkohola, izdelkov iz zlata in tekstila.

Za turiste prehod državne meje ne pomeni neprijetnosti in ti tako ali tako opazujejo samo mogočno pečino nad

sabo. Gibraltar je res odlična naravna arhitektura. Na sredozemsko stran so zelo strme skale in šele pri morju je ravno toliko prostora, da so lahko zgradili več turističnih centrov, ki imajo tudi peščene plaže. Rt na jugu se konča z "zadnjo trgovino" v Evropi in pogledom na gibraltarska vrata ter severnoafriško obalo. Na atlantsko stran ni tako zelo strmo, zato je ob vznožju hriba tudi nastalo mesto, ki je danes mešanica izredno ozkih uličic, utrd iz prejšnjih stoletij in modernih poslovnih stavb. V središče Gibraltarja se lahko, če nimate lastnega prevoznega sredstva, odpravite peš ali pa se odpeljete z značilnimi angleškimi dvonadstropnimi avtobusi. Toda preden pridete v center morate prečkati gibraltarsko letališče.

Ne vem, če so še kje na svetu za letališče našli podobno rešitev. V stiski zaradi pomanjkanja primernih ravnih površin so Angleži pomole pomaknili daleč v morje, tako da je letališka steza hkrati tudi največja širina čeri. Letališče funkcionira tako, da po potrebi na vsaki strani glavne ceste spustijo zapornice in čez čas ljudje, ki čakajo na prehod, zagledajo letalo, kako se mimo njih zapodi po stezi in se vzpne v nebo. Tovrstne prekinitve prometa pa so vselej končane zelo hitro in hkrati pomenijo prvovrstno turistično atrakcijo. Za Britance je bilo to letališče v II. svetovni vojni zelo pomembno, manj lepe spomine nanj pa imajo Poljaki, saj se je prav tu smrtno ponesrečil general Sikorski, eden vodilnih mož poljske vojske in vlade v izgnanstvu.

Gibraltar je zakladnica zgodovine, saj je njegova strateška lega izredna, toda prebivalci se lahko v zadnjem času bolj ukvarjajo s podjetništvom, trgovino in turizmom. Z vrha pečine, do kamor pripelje gondola, je prijetno opazovati ladje, ki pristajajo v pristanišču. V trenutku se ob njih pojavijo avtobusi, ki radovedne turiste razvozijo na vse ogleda vredne kraje. Bi radi spoznali

podvodni svet Gibraltarja, ga preleteli z letalom, vas mika ogled norčij delfinov ali lepote podzemске jame? Obiskovalci si lahko zaželejo (in dobijo) pravzaprav vse. Zaradi zelo ugodnih cen so polni butik, zlatarne, restavracije, kavarne, publi..., skratka vse, kar je sploh odprto. Turisti se drenjajo v muzejih in cerkvah pa v naravnem parku Gibraltarja, v marini in še kje. Otroci in odrasli imajo veliko veselja z opazovanjem gibraltarskih opic, ki so, seveda, zaščitena živalska vrsta. Vsaka ima svoje ime, ki je zapisano tudi uradno na papir, in zanje zelo lepo skrbijo. Turisti pa se zabavajo, ko jim opice sedajo na glavo, v naročje in na ramo. Jasno, vse je treba dokumentirati s fotografskim aparatom ali kamero, da bodo kaj od tega imeli tudi sorodniki, znanci in prijatelji.

Gibraltar je tudi mešanica kultur, veroizpovedi, ras, jezikov, narodnosti. In morda ravno zaradi preteklih vojn, bitk in spopadov zdaj prebivalci znajo živeti v miru in sožitju. Vojne so prepustili diplomatom za zelenimi mizami, sami pa so se prepustili življenju. Vsakdo, ki bo obiskal Gibraltar, bo lahko našel nekaj zase in bo odšel navdušen. Tisti pa, ki mu bo uspelo navezati še prijateljske stike z domačini, bo odšel bogatejši.

Peter Pušnik

Vabila na popotovanja

**Andragoški zavod,
Ljudska univerza Velenje**

ugotavlja za šolsko leto 1997/98
interes za

**VISOKOŠOLSKI STROKOVNI PROGRAM
ORGANIZACIJA IN MANAGEMENT.**

V primeru dovolj velikega interesa za navedeni program bomo skupaj s Fakulteto za organizacijske vede Kranj izvajali izredni študij za:

1. letnik (Pogoj je uspešno zaključen katerikoli štiriletni srednješolski program V. stopnje zahtevnosti) in

3. letnik (Za diplomante višješolskega študija Organizacije dela in diplomante višješolskega študija drugih ustreznih usmeritev. Vsi kandidati morajo v času študija opraviti diferencialne izpite.)

Informacije: Ljudska univerza Velenje, telefon 063-853-576 in 854-539 do 30. marca letos.

Služba rudarskih škod

**obvešča
vse zakupnike vrtov,**

da lahko zakupnino za vrtove za leto 1997 poravnajo v prostorih Službe rudarskih škod na jašku Škale v teh terminih:

v sredo, 16. aprila, med 7. in 12. uro,
v četrtek, 17. aprila, med 15. in 18. uro in
v petek, 18. aprila, med 7. in 12. uro.

Zakupnina je tudi v letu 1997 **1.500 SIT**.

Zakupnike vrtov prosijo, da se držijo navedenih terminov, ker bodo sicer vrtove, za katere zakupnina ne bo pravočasno poravnana, oddali drugim interesentom.

Mala oglasa - Mala oglasa - Mala oglasa - Mala oglasa - Mala

Zamenjam 2-sobno stanovanje za 3-sobno ali še večje stanovanje, lahko tudi za enodružinsko hišo. Stanovanje tudi prodam in v tem primeru kupim večje stanovanje ali hišo. Informacije po telefonu 858-190 po 15. uri.

Prodajam dobro ohranjeno usnjeno sedežno kotno garnituro in pohištvo za dnevno sobo. Prodajam tudi videorekorder in zamrzovalno omaro. Informacije po telefonu 853-821.

Mala oglasa - Mala oglasa - Mala oglasa - Mala oglasa - Mala

TURISTIČNO REKREACIJSKI CENTER
VELENJE *Jezero* SLOVENIJA

vas vabi, da preživite

prvomajske praznike v hotelu Larix v Kranjski gori

od 26. aprila do 3. maja.

Cena paketa je

- za odrasle 350 DEM,
 - za otroke od 7-14 leta starosti 240 DEM,
 - za otroke do 7 leta starosti brezplačno, če spiyo s starši
- (v primeru manjšega števila dni 30 DEM na dan manj) in zajema 7 polnih penzionov.

Paket lahko plačate v petih mesečnih obrokih. Prvi obrok plačate ob odhodu, preostale štiri pa vsakega 15. v mesecu s čeki ali položnicami. Cena vključuje najem in uporabo teniških igrišč, telovadnice, savne, bazena, koles za kolesarsko turo, igrišča za mini golf in rafta za rafting. Program bivanja v Kranjski gori vključuje tudi spoznavni večer ob prihodu, vsak večer glasbo v kavarni, organizirane športne aktivnosti, kresovanje, pohode, vsako jutro ob 7.30 organizirano jutranjo telovadbo ter varstvo otrok med 3. in 7. letom starosti.

V vseh sobah v hotelu Larix so televizijski in radijski sprejemniki.

Prijave bomo sprejemali v sredo, 16. aprila, med 6. in 15. uro osebno v tajništvu TRC Jezero v Beli dvorani ali po telefonu 063/861-820.

Dodatne informacije pa dobite pri Jožetu Grubelniku v Beli dvorani ali po telefonu 063/859-026.

Vesele praznike in prijeten oddih vam želi TRC Jezero!

Zahvala

Ob izgubi drage mame

Frančiške Lepener

se iskreno zahvaljujem sodelavcem pri vzdržbi v obratu Priprave za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Jakob Dežman

Zahvala

Zahvaljujem se sodelavcem in sindikalni podružnici Jame Preloge za darovani venec ob smrti mojega očeta.

Slavko Kumer

Zahvala

Ob smrti mojega očeta

Jožeta Totra

se iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja in poklonjeno cvetje vsem sodelavkam in sodelavcem v gospodarskem sektorju in sindikatu podjetja.

Dragica Jagarinec

Zahvala

Vsem sodelavcem in sodelavkam Telekomoma se zahvaljujem za izražena sožalja in pozornost ob bridki izgubi mojega brata Franca Ambroža.

Zorka Ojsteršek

Zahvala

Ob smrti mojega očeta se zahvaljujem sodelavcem in sindikalni podružnici Jamskega transporta za darovano cvetje ter Rudarski godbi, častni straži in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Hvala govornikom za poslovilne besede.

Tomislav Verstovšek

Zahvala

Ob boleči izgubi drage matere se zahvaljujem za darovan venec sindikalni podružnici Priprav, sodelavcem za darovane sveče in besede sožalja ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

Andrija Šimič z družino

Zahvala

Ob smrti mojega očeta

Jožeta Sandrija

se zahvaljujem se sodelavcem Priprav za darovano cvetje

Željko Sandri



S slovenskimi maratonci v Prago

MTS Gorenje ekskluzivni zastopnik za maraton na Češkem

Organizatorji maratonskih tekov po svetu si želijo pridobiti kar največ obiskovalcev, z izjemo maratona v New Yorku, kjer je prijav vsako leto trikrat več, kot jih sprejmejo za tek.

Tudi organizatorji **maratonskega teka v Pragi**, ki bodo tek v središču Prage 25. maja letos izvedli tretjič, si zelo prizadevajo, da bi v Prago prišlo veliko obiskovalcev. Zato so slovenskim maratoncem ponudili veliko ugodnosti. Poiskali so ekskluzivnega zastopnika in ga našli v MTS Gorenje (to je slovenska maratonska skupina pod sponzorstvom Gorenja, ki je organizator potovanja tudi na druge svetovne maratone: New York, Dunaj, Oslo, Plitvice, Budimpešta...).

Slovenskim udeležencem maratona so ponudili za 50% nižjo štartnino in ugodne cene bivanja. Za tridnevno potovanje v Prago **od 23. do 25. maja** je cena **13.000 SIT**, štartnina le 30 USD, cena pa vključuje: prenočišče, prevoz in organizacijo.

Poleg maratonskega teka bo v Pragi še tek na 9,5 km dolgi progi za odrasle in otroški tek na krajši progi. Prijavijo se lahko družine in tudi drugi, ki bi si Prago radi samo ogledali. Ponudba velja do zasedbe prostih mest, upoštevali pa bomo vrstni red prijav in vplačil na naslov: **MTS Gorenje, Podkraj 10/G, 3320 Velenje. Informacije v večernih urah po telefonu: 063/861-678.**



PONUJAMO

**MOŽNOST OGLAŠEVANJA
V NAJBOLJ BRANEM MESEČNIKU
V ŠALEŠKI DOLINI.**

**VSAK OGLAS
VAM BO PRINESEL
ODGOVOR NA VPRAŠANJE,
KAKO LAHKO 20.000 LJUDI VPLIVA
NA USPEŠNO POSLOVANJE VAŠEGA PODJETJA.**

**OBIŠČITE NAS V UREDNIŠTVU RUDARJA
NA PARTIZANSKI 78 V VELENJU
ALI POKLIČITE NA TELEFON 853-321, INTERNO 18-15
IN PREPUSTITE SKRBI,
DA BO VAŠE SPOROČILO DOSEGLO POTROŠNIKE,
NAM.**

PRAZNE STRANI